

Šarka

Dienos centras „ŠVIESA“

Nr. 79
2020 m.

KARANTINO ŠVIESA *Jūratė Tamašauskienė*

Karantinas atėjo netikėtai. Niekas jam nebuvo pasiruošęs. Nebuvome pasiruošę sustoti, o sustoję – stovėti. Per vieną dieną mūsų lankytojų šeimoms teko didžiausias iššūkis – pasilikti su savo vaikas namuose, o kiek laiko – nežinia. Darbuotojams reikėjo susivokti, ką daryti toliau, Centro vadovybei – išmokti organizuoti darbą pandemijos sąlygomis. Buvo tikrai nelengva, nes viskas, ką reikėjo daryti, buvo pirmą kartą. Todėl priimant sprendimus teko pasikliauti savo vertybėmis, patirtimi, turimomis socialinio darbo žiniomis. Kaip ir visose sudėtingose situacijose, pirmiausia siekėme nusistatyti prioritetus.

Prioritetas – ŠVIESOS lankytojai ir jų šeimos. Kaip sunku nepasiruošus netekti įprastos rutinos. Žinau, kad Centro nelankymą kai kurie lankytojai išgyveno ypač sunkiai: kaltino dėl to savo tėvus, o kai kam net reikėjo realiai atvykti į Centrą ir įsitikinti, kad jis tuščias. Nors ir

neturėdami tokio staigaus išsiskyrimo patirties supratome, kad svarbiausia – nenutraukti ryšio tarp ŠVIESOS ir lankytojų bei tėvų. Pirmasis ryšys buvo visai netikėtas – įmonės „Vilniaus degtinė“ padovanotas dezinfekavimo skystis. Nutarėme jį išdalinti šeimoms. Žvelgiant iš dabartinės perspektyvos, 0,5 litro – visiška smulkmena, bet tada tai buvo pirmoji žinutė, kad esame ne vieni. Man pačiai teko nuvažiuoti pas kelias šeimas, mačiau stiprybę tėvų akyse – tai mane labai sustiprino. Ačiū Jums. Po to atsirado organizacijų, pasisiūliusių paremti mūsų šeimas maisto produktais – padėka socialinei darbuotojai Indrei. Išsiaiškinę poreikį vėl išvykome pas šeimas. O Lina (besirūpinanti Centro maisto produktų apskaita) supakavo ir mūsų sandėlyje esančias daržoves šeimoms, išsakiusioms tokį poreikį. Laikas buvo baugus, nežinojome kas mūsų laukia iškėlus koją už namų slenksčio, baisu buvo eiti į parduotuvę ar kitais reikalais. Labai dėkinga mūsų darbuotojui Jakovui, kuris iš karto suprato reikalo svarbą ir padėjo išvežioti maisto produktus – drąsus poelgis, ačiū. Džiugina visų Centro darbuotojų pastangos palaikyti ryšį su šeimomis. Nors ir ne kartu, buvome greta. Žinojome, kaip sekasi šeimoms: kam nerimas dėl pakilusios temperatūros, kas laiką leidžia sode, kas sodyboje ir t. t. Prasidėjo nuotoliniai muzikos, dailės užsiėmimai, atradome „karantininius“ bendravimo kanalus. Ačiū visiems lankytojams, jų šeimų nariams už supratimą ir visos bendruomenės palaikymą.

Prioritetas – ŠVIESOS darbuotojai. Iki šiol šalyje neslūgsta nerimas dėl darbuotojų darbo užmokesčio karantino metu. Nerimo būta ir pas mus: gal labiau mano, vyriausios buhalterės Danutės ir personalo specialistės Jūratės širdyse. Didelį vaidmenį suvaidino mūsų steigėjas Vilniaus miesto savivaldybė, paraginusi darbuotojams ne prastovas skelbti, o sugalvoti, kaip organizuoti nuotolinį darbą, darbuotojams mokant

pagrindinį atlyginimą. Teko gerokai pasukti galvą, bet visos administracijos pastangomis pradėjome dirbti nuotoliniu būdu. Buvo visko, darbuotojams teko įgyti nuotolinio komunikavimo, ataskaitų teikimo „debesyje“ gebėjimus. Įveikę nerimą ir visas aistras, įsivažiavome. Tad karantino laikotarpis atnešė ir tam tikrų naujovių, kurias įprastoje aplinkoje įdiegti būtų nelengva, o dabar neturėjome kitos išeities – turėjome mokytis. Ačiū visiems darbuotojams, kurie atvirai tai priėmė.

Prioritetas – izoliavimo paslaugos karantino metu. Atėjusi pandemija atnešė didelę nežinią: ar bus daug užsikrėtusių, ar sirgsime sunkiai, kas bus su mano vaiku su negalia, jeigu aš atsidursiu ligoninėje? Siekiant numatyti visus galimus būtinųjų paslaugų atvejus, Vilniaus miesto savivaldybė įpareigojo dienos centrą „Šviesa“ teikti izoliavimo (apgyvendinimo) paslaugas Vilniaus mieste gyvenantiems asmenims su negalia, jeigu jų šeimos nariai dėl COVID-19 gulėtų ligoninėje, o jų neįgaliems šeimos nariams ligos simptomai nepasireikštų. Tada ir prasidėjo didieji pasiruošimo darbai: patalpų parengimas pagal reikalavimus, apsirūpinimas apsaugos priemonėmis, paslaugų teikimo galimais užsikrėtusiems neįgaliesiems algoritmų parengimas, darbuotojų apmokymas dirbti su apsaugos priemonėmis, darbuotojų komandų sudarymas ir t. t. Darbo buvo labai, labai daug. Ypatinga padėka pavaduotojai Sigitai ir vyr. socialinei darbuotojai Daivai už bendrą triūsą. Viską teko apgalvoti iki mažiausios smulkmenos, nes padaryta klaida – atviras kelias virusui. Prisipažinsiu – visą karantino laikotarpį su didžiausiu nerimu žvelgdavau į savo skambantį telefoną, rodantį nepažįstamą numerį. Žinojau, kad kažkas pirmas iš ŠVIOSOS darbuotojų turės pradėti dirbti tokiomis sąlygomis. Buvau pasiryžusi pirmoji išbandyti šią patirtį. Džiaugiuosi, kad tokio skambučio ir nesulaukėme. Nuoširdžiai

esu sujaudinta ŠVIOSOS darbuotojų požiūrio – nors ir baugino nežinia, tačiau beveik visi darbuotojai sutiko dirbti. Darbuotojų rodomos vertybės ir drąsa suteikė stiprybės ir man. Ačiū visiems už šį išgyvenimą. Ypatinga padėka vyr. socialinei darbuotojai Daivai, kuri bendravo su darbuotojais ir kartu su jais planavo, sprendė dar niekada nespėjusius uždavinius, o Sigitai – už išgilinimą ir saugaus darbo algoritmų sukūrimą.

COVID-19 pamažu traukiasi iš mūsų šalies gyvenimo. Palaipsniui sugrįžtame į įprastas vėžes, bet bus dalykų, kuriuos turėsime daryti jau kitaip. Nuoširdžiai dėkodama visai ŠVIOSOS bendruomenei – lankytojams, tėvams, darbuotojams – už susitelkimą ir supratingumą, visiems linkiu stiprybės ir budrumo. Tik suprasdami vieni kitus, bendrai ieškodami išeičių sunkiose situacijose nepalūšime, o tik sustiprėsime ir šviesime dar skaisčiau.

KAS DIENĄ - PO NAUJIENĄ!

Taip, tai apie mus. Dabartinį mūsų – „Šviesos“ lankytojų ir darbuotojų gyvenimą. Nuotolis?

Ne, mūsų jis tikrai nenutolino, neatskyrė vienu nuo kitų, bet, pasikeitus bendravimo būdai, atskleidė gilius kūrybiško bendravimo, bendradarbiavimo ir praktinės veiklos galimybių klodus. Iš tiesų, jei tiksliai datuotume straipsnius ar kasdien būtume rašę dienoraštį, dar ryškiau pastebėtume, kaip keitėsi ir turtėjo mūsų visų nuotolinė veikla, kaip ji konkretėjo ir prisiderino prie lankytojų poreikių ir galimybių. Tame nuotoliniame darbe, arba, kaip dabar sakoma, „online“, laikui bėgant vis labiau ryškėja, kokią spalvingą mozaiką galima iš mūsų visų sudėlioti. Visi tą jaučiame, nejučia apie tai parbylame ir tikrai tuo džiaugiamės. Žinome, jog meno kūrinijų grožis atsiskleidžia tik nuo jų atsitraukus. Iš arti gali matyti atskiras detales, o iš tinkamo atstumo – visą vaizdą. Akivaizdu, kad šiuo metu jau galime pajusti, jog atstumas – tinkamas, nes turime ir kuo pasidžiaugti, ir kuo gražiu pasidalinti. Tad štai keletas mūsų mozaikos akmenėlių.

PAVASARIS STALIAUS DIRBTUVĖSE

Eugenijus Burokas

Jau pavasaris, nors nelabai linksmas – kovojam su COVID-19. Tačiau galima prisiminti, ką kartu esame nuveikę.

O buvo tai vasario mėnesio pradžioje per pertrauką. Žiūri Juozas pro langą ir sako: - Paklausykite, iš kur čiulba. Ogi tupi paukščiukas ant elektros laido. Įdomu, juk aplink daugiabučiai namai, o jis gieda savo giesmę. Garsas sklinda iš snapo. Snapą iškėlęs virpina stygas. Neišpasakyto grožio skambėjimas.

Žinome, kad vasario 24 d. – Vieversio diena. Tai vienas iš pirmųjų sparnuočių, sugrįžtančių pas mus iš šiltųjų kraštų. Šiais metais pirmieji sugrįžę dirviniai vieversiai buvo pastebėti gana anksti, dar vasario pradžioje.

Vieversėlis yra lietuvių artojų draugas bei nuolatinis palydovas. Manoma – kuo vieversys pasirodys anksčiau ir užgiedos savo pavasarinę giesmę, tuo greičiau ateis pavasaris. Tikėta, kad, jei nori būti labai greitas, reikia šią dieną du kartus apibėgti aplink trobą, nubėgti į kaimo galą ir atgal. Tuomet busi greitas kaip vieversys. Vieversio dieną nedera šukuotis – vištos vasarą daržus iškapstys. Lietuvoje dažniau sutinkamos dvi vieversinių (Alaudidae) šeimai priklausančios rūšys: lygutė (Lullula arborea) ir dirvinis vieversys (Alauda arvensis). Kiti

– didysis trumpapirštis vieversys (*Calandrella brachydactyla*), pilkasis trumpapirštis vieversys (*Calandrella rufescens*), kuoduotasis vieversys (*Galerida cristata*), raguotasis vieversys (*Eremophila alpestris*) – Lietuvoje daug retesni. O 2015 m. sausio 26 d. pirmą kartą Lietuvoje buvo užregistruotas paprastasis stepinis vieversys (*Melanocorypha calandra*). Vieversiniai paukščiai priklauso žvirblinių būriui (Passeriformes) – labiausiai prisitaikiusiai ir evoliuciškai jauniausiai paukščių grupei, sudarančiai apie 60 % visų paukščių, t. y. daugiau nei 5000 rūšių.

Mes, Centro lankytojai, suskubom pasveikinti vieversius savo darbais: gaminome inkilą, lesyklėlę ir suoliuką.

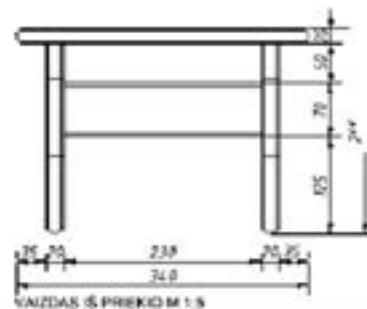
1 pav. Inkilėlis

Reikalingos medžiagos: 1. 320 mm ilgio, 150 mm pločio ir 20–30 mm storio spygliuočių masyvo mediena. 2. 3 mm storio ir apie 170 mm ilgio viela. 3. Apvalios ar keturkampės (40 x 40 mm) kaladėlės laipteliui.

Reikalingi įrankiai: 1. Matavimo ir žymėjimo įrankiai: liniuotė, pieštukas, kampainis. 2. Rankinis pjūklas, gręžtuvas. 3. Rankinis obliuš. 4. Šlifavimo kaladėlė.

Ruošinius paruošė Zigmantas Karalius. Jis matavo, žymėjo ir pjovė pagal matmenis. Obliumi puikiai darbavosi Paulius Terleckas, suteikdamas detalėms bazinį paviršių. Detales šlifavo Jūratė Kareivaitė. Visi gerai dirbo. Buvo ir kontrolierių – darbų stebėtojų – tai Vaidas Niedvaras ir Romualdas Aleškevič bei Ričardas Brazauskas.

Pavasariį po darbų gera pailsėti, todėl darėme kėdutę.

2 pav. Kėdutė

Daug darbo įdėjo Juozas Žarnauskas – matavo, žymėjo, pjovė detales. Šio gaminių konstrukcija labai paprasta. Visai konstrukcijai panaudota keletas detalių: 1. Kojos (2 vnt.). 2. Skersinė detalė (1 vnt.). 3. Viršutinis pagrindas (1 vnt.).

NAUJOS GALIMYBĖS

Jūratė Vėlutiėnė

Šiandien susiduriame su ganėtinai sunkiu ir emociškai įtemptu laikotarpiu. Visi Lietuvos gyventojai jau daugiau nei mėnesį priversti gyventi karantino sąlygomis. Mes taip pat dirbame nuotoliniu būdu iš namų. Viena veiklos sričių – dokumentacija ir įvairios darbai reikalingos metodinės bei kitokios medžiagos rinkimas. Kita – bendravimas su Centro lankytojais ir darbuotojais telefonu vieniems palaikant kitus. Smagu, kad bendraujant tapo aišku, jog mūsų lankytojai yra gerai susipažinę su šalyje ir pasaulyje susiklosčiusia situacija, laikosi karantino apribojimų, neina į svečius, nevaikšto be kaukių ir t. t.

Aišku, visiems mums trūksta gyvo bendravimo, Centro šurmilio, užsiėmimų, draugų. Lankytojai tai ir pabrėžia, kad labai visko pasiilgo, nori į Centrą, nori susitikti su draugais, nori aktyvaus socialinio bendravimo. Visi labai džiaugiasi mūsų – darbuotojų skambučiais (bent jau tie, su kuriais kalbu). Todėl labai svarbu ir toliau palaikyti ir darbuotojų, ir lankytojų bei jų artimųjų tarpusavio ryšius.

Kalbėdama telefonu su lankytojais nuolat primenu likimo namie svarbą, nes kai kuriems didžiausias iššūkis – niekur neiti. Bet ką veikti, ką daryti? Skiriame įvairias užduoteles. Su Dalia sutarėme, jog vėl pradėjus veiklą Centre, gal rudenį surengti renginuką apie Vilnių. Ji aktyviai renka medžiagą.

Visų mūsų situacija panaši į perlaužtą pieštuką: galima jį išmesti, bet galima nudrožti abu galus ir turėsime du pieštukus, dvi naujas galimybes. Viskas priklauso nuo mūsų požiūrio ir kūrybingumo. Tad kūrybiško karantino visiems!

NAUJI IŠŠŪKIAI

Jurgita Dubosienė

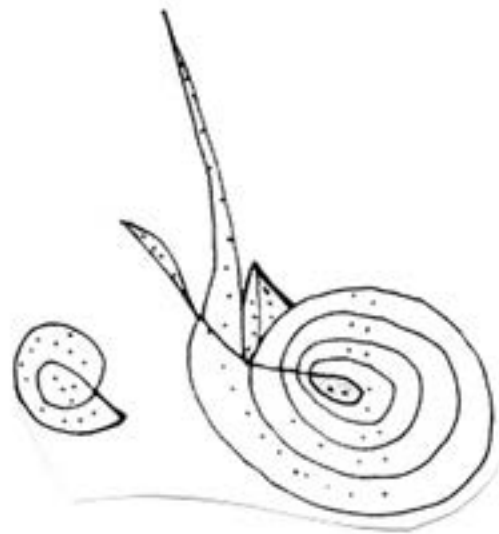
Štai ir susidūrėme su naujais iššūkiais. Kas galėjo pamanyti, kad išauš tokia diena, kai socialines paslaugas dienos centro „Šviesa“ darbuotojai teiks nuotoliniu būdu. Bet kitos išeities nėra, kaip tik atsiraitoti rankoves ir kibti į darbą kitaip. Taip... iššūkis nelengvas, bet viskas įmanoma. Pirma nuotolinio darbo diena buvo kiek neįprasta ir keista. Sunku buvo suvokti: Kas? Kur? Kaip? Kodėl? Kada? Bet yra, kaip yra, teko su tuo susitaisyti visiems mums. Na, o viso to nesusipratimo priežastis, netikėtas virusas COVID-19, kuris pakeitė,

pakoregavo viso pasaulio žmonių gyvenimus.

Mūsų šaliai paskelbus karantiną, socialines paslaugas teikiame nuotoliniu būdu, tai yra su lankytojais ir jų šeimomis tenka bendrauti ir bendradarbiauti telefonais. Skambinamės, domimės, kaip sekasi mūsų Centro bendruomenės nariams ir jų artimiesiems, pasiteiraujame, ar netrūksta apsaugos priemonių – rankų bei patalpų dezinfekavimo skysčio, ar turi artimųjų, giminių, kaimynų, kurie galėtų aprūpinti maisto produktais, vaistais ar kitais būtinais dalykais. Pakalbame apie susiklosčiusią situaciją šalyje ir pasaulyje. Taip, sunku patikėti tuo, kas nutiko, bet reikia tikėti ir viltis, kad viskas susitvarkys ir mes visi galėsime gyventi taip, kaip gyvenome iki viruso.

Jau būsime išmokę pamoką, kaip reikia elgtis susidūrus su panašia situacija. Džiaugiuosi, kad mūsų Centro lankytojai iki karantino išmoko laikytis tinkamos higienos – dažniau plauti ir dezinfekuoti rankas. Jie tai daro ir namuose – mane patikino tėvai. Visi laikosi rekomendacijų ir iš namų be reikalo niekur neišsina, nes puikiai suvokia susidariusios situacijos rimtumą ir grėsmę. Na, ką gi, teko išmokti gyventi ir dirbti kitu ritmu ir naujomis sąlygomis.

Žiūrėdami TV žinias, skaitydami informaciją internete, matome ir girdime, kaip mūsų medikai kovoja su koronavirusu. Noriu padėkoti mūsų Centro lankytojų tėveliams, kurie dirba medicinos srityje. AČIŪ JUMS, brangieji, už tai, kad esate, kad nepaisydami nieko rizikuojate savo ir savo šeimos sveikata dėl visos tautos gerovės, bandydami suvaldyti šią tikrai neeilinę situaciją.

PARODA „OBUOLYS“

Astė Masiukaitė

Manau, šiuo metu dienos centre „Šviesa“ tebeveikia paroda „Obuolys“. Dieną prieš neplanuotai ilgam užverdami Centro duris ruošėmės susėdę pasidalinti įžvalgomis ir galbūt atradimais ar emocijomis, kurias patyrėme stebėdami šią kiek kitokią, nei įprasta, parodą.

Trumpai pristatysiu jos idėją ir tikslus. Visiems Keramikos studijos lankytojams buvo pateikta ta pati užduotis ir kartu tekstu paaiškinti jos atlikimo principai ir siekiami rezultatai. Piešėme „iš natūros“ tą patį iš molio lipdytą ir glazūruotą obuolį. Buvo atkreiptas dėmesys į jo formą, spalvą ir faktūrą, akcentuota, jog tereikia nupiešti tik vieną obuolį ir jį nuspalvinti. Specialiai parinktas pailgo formato popieriaus lakštas, siekiant išsiaiškinti kompozicijos ir lapo erdvės suvokimą. Na, o ko buvo tikimasi iš gautų rezultatų – tai giliau pažinti kiekvieno lankytojo savitas kūrybines galias ir padėti joms skleistis toliau meninės (ir galbūt ne tik) veiklos erdvėse.

Visai darbinei veiklai persikėlus į virtualią erdvę, kelių kolegų, atsiliepusių į pasiūlymą pasidalinti savo įžvalgomis apie parodą, mintimis ir noriu pasidalinti. Dėkoju, kad radote laiko ir noro dar kartą peržvelgti parodą, šį kartą tik nuotraukų pavidalu, ir atsiųsti savo pastebėjimus.

Viktorija: Rezultatai nustebino įvairove, spalvomis, perteikimo būdais. Norėčiau ir aš nupiešti obuolį. Nežinau, koks jis būtų: ar būtų vienas, ar lapą primarginčiau dešimtimis mažyčių obuoliukų. Ką supratau, darskart apžvelgdama parodos darbus, kad nėra vieno „teisingo“ būdo vaizduoti objektą – obuolį. Yra galimybės ir neatrasti būdai matyti, įsivaizduoti, perteikti. Neaprepiamos kūrybos galimybės. Neišsemiama žmogaus kūrybingumo galia. Ši paroda atskleidžia labai pozityvų aspektą: galiu būti kitoks, galiu būti visoks – ir tai yra gerai.

Inga: Buvo įdomu pamatyti piešinius. Pastebėjau, kad visi atliko užduotį, kaip ir buvo paprašyta, t. y. nupiešė obuolį, o paskui davė laisvę savo norams, supratimui ir matymui. Na, ir kas gali prikibti? Paprašėte nupiešti obuolį, tai nupiešiau, o visa kita priklauso mano pasauliui. Iš savo gyvenimiškos patirties apie spalvas galiu pasakyti, kad jas matome skirtingai, ypač atspalvius: kažkam rausvai rožinė, o kažkam rausvai violetinė... Ir kuris teisus? Ogi nė vienas. Mes visi pasaulį matome savo akių spalvomis ir, šiuo metu, nebandykime keisti vieni kitų pasaulio matymo spalvų... Ką matau, tai yra mano, ir jei

paprašysite, tai pasidalinsiu, ką ir kaip matau. Tai tiek mano minčių ir emocijų apie obuolius.

Ieva: Kokia emocija man iškyla žvelgiant į parodos obuolius? Džiaugsmas, nes gali išvelgti, kaip kiekvienas skirtingai mato obuolio formą ir spalvą. Nesunku pastebėti, kad vieni ties vienu obuoliu susikoncentruoja, o kiti – ties daug mažiukų. Vieni darbai yra ryškesni, kitų – ne tokie ryškūs. Vieni net ne obuolio formos – sunku suprasti, kas ten tokio, kiti spalvoti arba su taškeliais ir lapeliais, treči tiesiog rutuliukai, labiau panašūs į kiaušinius, o ne į obuolius. Tai parodo, kokie mes skirtingi, bet savaip išskirtinai žavūs.

Laima: Atidžiai viską pažiūrėjau ir supratau, kad susiduriu su sunkumais darbelius įvertinti, nes nesu šios srities specas. Noriu pasakyti, kad pirmiausia, stebėdama pagal duotą užduotį nupieštą obuolį/obuolius, matau piešėjų charakterius, savybes. Puikiai atsispindi kruopštumas, kūrybiškumas, tikslumas (užduoties laikymasis), noras išnaudoti visą popieriaus lapą, nepaliekant laisvos vietos, įterpiančios papildomus obuoliukus, spalvų naudojimas ir dekoravimas taškeliais ar rutuliukais. Gal labiausiai nustebino Zigmanto Karaliaus darbai, nes anksčiau nebuvau mačiusi jokių. Ypač antras variantas – ten tokios spalvos, spalvinimo technika! Išsiskiria Martyno Kitovo darbai – visiškas kosmosas, jie nerealūs. Keisti Genadijaus Pydyko ir Juozo Žarnauskio darbai – tik pakraščiai apibrėžti ir nuspalvinti...

Vilija: Keramikos studijos paroda „Obuolys“ man buvo tikrai įdomi. Po keliasdešimt kartų atsidariau visus piešinius, bandžiau įsivaizduoti mūsų lankytojų ir suprasti jį, kodėl būtent taip vaizdavo obuolį. Taip pat bandžiau palyginti konkrečius obuolį piešusius lankytojus muzikos užsiėmimuose ir rasti paralelių. Tačiau kas nepavyko rasti beveik jokių paralelių galvojant apie jų elgesį, gabumus, užduočių vykdymą ar pan. muzikos užsiėmimuose. Gal ateity netikėtai jų atrasiu.

Kai kurie darbai labai nustebino. Tai Zigmanto Karaliaus darbų spalvos, ypač jo antrojo paveikslo. Turiu Keramikos studijos obuolį namuose – iš tikro, jo spalvų atvaizdavimas nuoširdus, gana realistiškas, pastanga tikra. Nustebino Jan Artiom Koroliovo spalvinis netikslumas, net labai įdomus, originalus drastiškumas pirmuose jo darbuose. Sužavėjo Martyno Kitovo kūrybinio braižo prabanga – abiejų piešinių – ir spalvoto ir nespaltvoto. Martyno Kitovo net ir nespaltvotas darbas pritrėnkiančiai įdomus ir išpūdingas – taškiukai, voratinklis, peteliškės, gėlės, žvaigždės, formų keistumas ir originalumas ir t. t. Stebėtinau daug fantazijos. Ilgai

studijavau Martyno darbus, juk jis mano pagrindinis solistas, tai natūralu, kad šis žmogus man ypač brangus, savas, taigi, prie jo darbų užsibuvau ilgiau. Labai nustebino Ritos Bekintytės tikslumas – vadinasi, ji buvo šauniai susikoncentravusi į užduotį. Tiesiog apstulbau dėl Arti Juzepčuk pradėto tikslaus dekoru. Įdomi Justinos Balkevičiūtės vaizduotės raiška, piešiant obuolio aplinką: kaip jai atėjo mintis atpasakoti visą obuolio gimimo ir augimo istoriją? Kaip savitai visi kuria! Taipogi kyla klausimas, kodėl taip įdomiai ir gausiai, ryškiomis spalvomis ir tiesiog nesuskaičiuojamą obuolių skaičių vietoje duoto vieno vienintelio obuolio vaizduoja Andrejus Savickis, Gintaras Kasulaitis, Jūratė Kareivaitė? Kaip jų vaizduotėse tas vienas obuolys pasidaugina ir kodėl? Įdomus Juozo Žarnauskio dekoras taškeliais – ir aš, matyt, taip vaizduočiau, nes kitaip nelabai sugebėčiau parodyti keramikos darbo glazūros reljefiškumą. Vainos Senovaitytės ryškios spalvos man tikrai įdomiai netikėtos. Ypač patiko Justinos abu kiti darbai, beje, kaip ir pirmieji, kur ji vaizdavo obelyną. Kur trys Justinos obuoliai pavaizduoti – puikiai išbaigta jų forma, įspūdingas ryškumas, mane žavi taškiukų dinamika, tempas, metras, ritmas, kaip muzikantai pasakytų, ir žaismingumas, žali valiūkiški koteliai, o kur vienas obuolys – atitinka tikrovę, kad vienas ir buvo duotas. Taip pat ir Miroslovo Pevcevičiaus vienas obuolys – jo darbas atitiko duotą tikrovę. Dalia Keperšaitė ir Pavel Vosko „savame stiliuje“, kaip ir gyvenime, – konkrečiai, aiškiai. Romualdo Aliaševičiaus ir Renatos Pesliakaitės darbuose daug veiksmo. Man smalsu: kodėl visko daug? Žiūrėdama piešinius tarsi vėl apsilankiau mūsų Centre, susitikau su lankytojais. Įdomu tai, kad atsiskyre dar labiau prie jų prisirišome, argi ne taip?

Aldona: Gerai išsižiūrėjus matyti, kad Martynas Kitovas, piešdamas obuolį, vėl išsisuko iš daugeliui būdingų rėmų. Jo vaizduojami objektai – tarsi gyvi organizmai, kurie nuolat auga ir lapoja, apsipumpuruodami naujomis detalėmis. Susidaro įspūdis, kad jo mintys, sukamos kaleidoskopo, keičiasi užburtame rate, peržengdamos kasdienybės ribas, ir proceso negalima sustabdyti. Tai matome ir čia – objektas ir detalės „pagardintos“ ir stilizuotos. Martynas kūrybiškai atlieka užduotį: piešia, spalvina, detalizuoja, užbaigia piešinį.

Jan Artiom Koroliovas žavi originaliu tapybišku polinkiu ir laisvumu. Jis tarytumei žaidžia patyrusį menininką, į procesą įtraukdamas žiūrovą. Darbai pilni entuziazmo ir energijos. Obuoliai kompoziciniu požiūriu išdėlioti teisingai, vaizduojami gan detalizuotai. Artiom mums rodo gebėjimą pasirinkti priemones – į darbą pasitelkia pieštukus ir flomasterius.

Romualdas Aliaševičius šįkart pasirodė labai netikėtai. Aiškiai pastebime kruopštumą ir grafiškumą, polinkį į dailę. Nors obuolio forma perdėm ištempta, tačiau sukuriama gana išbaigtos detalės, faktūra ir visiškai užpildoma lapo erdvė.

Lina Lapienytė į užduotį atsakė labai originaliai. Ji kaligrafiškai priepiešė lapą nuo kampo iki kampo, vienur stipriau, kitur švelniau tęsdama liniją. Meistriška tai, kad viskas jungiama į vientisą raizginį, kuriame galima išvelgti užduoties elementą – obuolį. Rodos, kad Lina visą piešinį užpildė viena linija, net neatitraukdama rankos. Piešia, nespalvina, tačiau labai išlavintas linijos pojūtis.

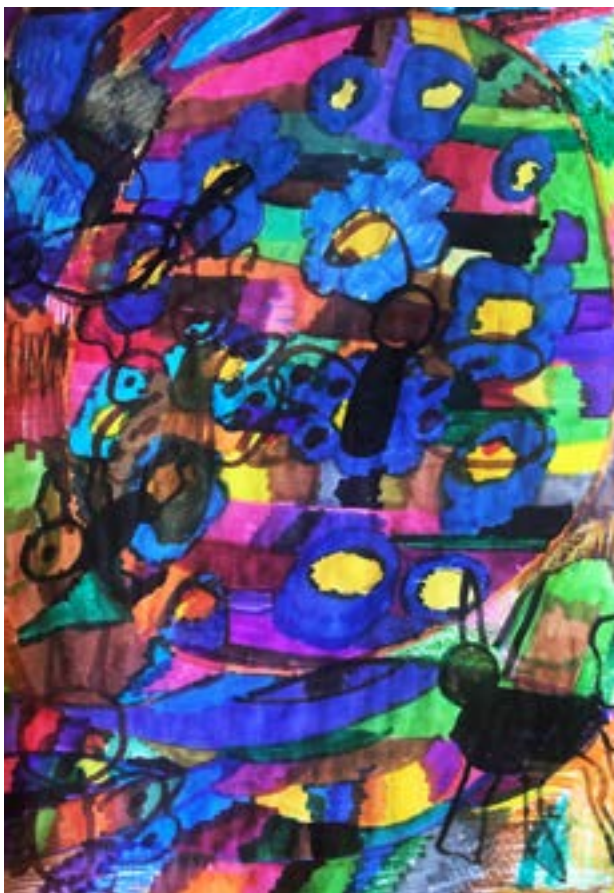
Justina Balkevičiūtė leidžiasi į kompromisą ir šalia užduoties pateikia keletą piešinių, kuriuose skleidžiasi dar didesnės menininko galimybės. Pastebiu, kad Justina sąmoningai renkasi spalvas, siekdama didesnio įspūdio. Jos rūpesčiu tampa ne vien keraminis obuolys, kaip objektas ar simbolis, bet kažkas daugiau – rudeninis obelų sodas, saulė pro juodą debesį, metų laikai obuolio temos kontekste. Nestabdydama savo fantazijos ir sugebėjimų, ji toli peržengia užduoties ribas.

Jūratė Radzevičiūtė neseniai mums įrodė, kad sugeba mąstyti kaip menininkė.

Na, o visas įžvalgų autorių mintis ir, tikiuosi, Jūsų, teksto skaitytojų, vaizduotėje iškilusius lankytojų pieštų obuolių vaizdinius, tepalydi Ievos Indrišūnaitės piešinys.

Ačiū Tau, Ieva, kad pati sugalvojai taip mus pradžiuginti!

ATVERTI SAVO GALIMYBES IR GALIAS

Silvijana Bilskytė

Šis neįprastas visiems mums laikotarpis „Mes liekam namuose“ tęsiasi. Jis apribojo mūsų fizines galimybes judėti, kur tik panorėjus, bendrauti, eiti į svečius ar aplankyti savo artimuosius. Tačiau jis neapribojo mūsų kūrybinių galimybių, o atvirkščiai – suteikė naują būdą atrasti save ir kitus kitaip. Jis ir toliau mus skatina ieškoti vis naujų raiškos būdų atverti savo galimybes ir galias. Vaizduotei juk ribų nėra. Ji tik ir laukia mūsų pastangų jai pasireikšti.

Nematydami vieni kitų, o tik kalbėdamiesi telefonu, galime girdėti tik balsą. Kalbam tik dviese, niekas netrukdo, todėl galim stipriau pajusti savo pašnekovo nuotaiką, įsiklausyti į jo išsakomas mintis ir kylančias emocijas. Aptarę pokalbio temą ir priemonės, keliaujam drauge į kuriamų vaizdinių pasaulį.

Džiugu, kad mūsų teatralai geba ne tik vaidinti, emocionaliai kalbėti, bet ir raiškiai skaityti poeziją. Eilėraštis – puiki priemonė lavinti kalbą, atmintį ir

simbolių kalba perteikti paprastus žmogiškus jausmus. Justina pasirinko kelis Salomėjos Nėries eilėraščius. Vieni buvo lengvi, žaismingi, o perskaitytas eilėraštis „Akmenėlis turi šaltą širdį“ iškart sužadino mūsų vaizduotę. Žodžiais ėmėm kurti kiekvieno posmelio dramatiškas plastines kompozicijas.

Vaizduotėje vaizdinius žadino niūrios rudens nuotaikos, vėjas, krintantys lapai ir šaltas akmenėlis, kuris mažos našlaitės nesupras. Skrendantys paukščiai, vėtros nulenktas berželis, širdgėla ir ištiestos rankos link šilumos. Aptarėm vaidintojų skaičių, jų plastinę raišką, judesių stilistiką. Sudėliojom minimalistinę plastinę veiksmo struktūrą.

Na, o kita užduotis buvo pagal nupieštą paveikslą sukurti pasakojimą ir jį įveiksminti savo vaizduotėje. Aptariant paveikslą nupieštas detales: kiaušinis, kaip žemės rutulys, dangaus fone debesėliai, skraidantys drugeliai, žydinčios žibutės ir paukštelis. Bekuriant pasakojimą apie grįžtančius pavasarį paukščius, Justina prisiminė vieną atsitikimą iš savo vaikystės kaime. Prisiminė traktorių, vandens prūdą, šalia jo akmenį ir ant jo nukritusį paukščiuką. Tuomet Justina pasikvietė broliuką Jokūbą. Brolis paėmė paukščiuką, ėlipė į medį ir įdėjo į jo lizdą. Po kurio laiko Justina vėl pamatė ant akmens gulintį mažylį. Tuomet atėjo ir brolis, ir močiutė. Brolis juokėsi, o močiutė pasakė: „Gegutė išmeta savo vaikus, nes nenori jų auginti.“ Tuomet brolis paėmė paukščiuką ir nunešė į kitą saugią vietą. Taigi, paveikslą centre buvo nupieštas gegužiukas iš prasi-kalusio kiaušinio. Papasakota istorija tapo tikroviška ir labai jautri.

Mokomės iš savo gyvenimiškos patirties ir iš perskaitytų knygų. Miglės rankose visada būdavo knygelė su pasakom ar su istorijom iš gyvūnijos pasaulio. Pasiūliau pasirinkti knygą su miško žvėrimis ir papasakoti apie juos. Po to Miglei pasiūliau nupiešti paveikslą su miško gyvūnais. O nupiešusi paveikslą Miglė papasakojo, ką jame pavaizdavo. Tai buvo laukas prie miško, didelė eglė, briedis ir genys medyje. Tuomet drauge nutarėm sukurti istoriją.

Šalia miško augo didelė eglė. Buvo saulėta diena. Aukštai medyje kaleno genys. Iš miško išlindo jauniklis briedis ir ramiai atėjo prie eglės. Saulė slinko vakarop. Briedis, ramiai krimsnodamas žolę, jau suko link miško, bet staiga tolumoje pastebėjo daug šviečiančių žiburių. Tai buvo vilkų akys. Jos artėjo. Briedis, pajutęs pavojų, stipriai subaubė. Baubė be perstojo, lyg šaukdamasis pagalbos. Staiga žiburiai dingo. Už jų pasirodė būrys didelių briedžių. Jie artėjo link eglės. Jauniklis briedis skubėjo jų pasitikti. O medyje ramiai stukseno genys.

Ši su Migle sukurta istorija kol kas tik mūsų vaizduotėje. Galima ją ir toliau kurti, papildant kitais miško gyventojais. Su Migle džiugiai prisiminėm ir prieš keletą metų buvusį seminarą Šventojoje, kuomet drauge praleidome laiką ne tik mokymuose, bet ir smagiai vaikštinėdamos pajūriu. Kaip visada, Miglė paklausė: „Kada gi mes vėl susitikime teatralyje?“ Būtinai susitiksim, reikia tik neskubėti, luktert ir kūrybingai išnaudoti šį ramų, gal kiek nuobodų, laiką namuose.

Na, o su Dalia skaitom poeziją. Jai labai smagu pasidalinti savo sukurtais eilėraščiais. Labai džiugu, kad pati pasirinko ir kitų poetų poezijos. B. Brazdžionio eilėraščiai „Herijų šaltinis“ ir „Tolimas aidas“ privertė abi rimtai pasidaruoti aptariant juose išsakomas mintis.

Kai kurias Brazdžionio mintis galima pritaikyti ir šiandien:

*Ilga nebūtis už visų horizontų,
Kaip tolimas aidas miške tolimame,
Pas grįžtančių marių išeinantį krantą
Prislėgę svajonę audringą, neramią.*

Gera nuotaika lydėjo ir besikalbant telefonu su Ernesta. Prisiminėm savo teatro užsiėmimus. Iškart kilo

klausimas, kada gi važiuosim į mūsų tradicinį teatro festivalį Panevėžyje. Pernai, deja nebuvom, nes vienoki virusai puolė, o šiais metais tokie virusai puola, kad net reikia slėptis namuose. Tikėkim, kad įveiksim juos savo gera nuotaika. Nukreipsim mintis ten, kur virusų tiesiog nėra. Tai visai kitas pasaulis, kuriame esame laisvi, nevaržomi ir labai kūrybingi. Tai mūsų svajonių, pozityvių minčių ir fantazijos pasaulis.

Su Birute kalbėjom apie nuotaikas namuose. Nuotaikos puikios. Pokalbiai telefonu visada primena, kad kūrybine raiška galima užsiimti ir nuotoliniu būdu: kalbant, dainuojant, skaitant eiles ir prozą, drauge kuriant istorijas, piešiant ar spalvinant, galvojant apie naują spektaklį.

Nesitiki, kad jau daugiau nei mėnuo, kai gyvename visai kitomis sąlygomis. Juk dar visai neseniai kalbėjom apie naujus mūsų Centro renginius, būsimus koncertus ir teatro festivalius. Bet visa tai tikrai mūsų laukia, tik kitu laiku ir kitomis aplinkybėmis, gal ir renginiai bus kiek kitokie. Būkim ramūs, atviri ir smalsūs. Leiskim kūrybiškoms galioms pasireikšti naujomis aplinkybėmis, nebijokime pokyčių. Keistis tik į gera.

Iki džiugaus pasimatymo mūsų dienos centre „Šviesa“!

MUZIKA IR NE TIK...

Vilija Dačinskienė

Nuotolinis darbas karantino metu atskleidė itin gražų ir jautrų ryšį tarp lankytojų ir jų ugdymo specialistų.

Muzikos studija jau pirmąją karantino savaitę ėmė rengti užsiėmimus nuotoliniu būdu. Lankytojai pradžiugo ir praėjus kiek laiko puikiai įprato prie tokio darbo. Kaip ir Centre, taip ir dirbdami namie, mūsų lankytojai išlieka stropūs, smalsūs ir draugiški.

Kiekviena muzikos studijos vadovės darbo diena prasideda užsiėmimu su Justina Markevičiūte. Justina per mėnesį beveik mintinai išmoko dvi Justino Marcinkevičiaus poetas, keturis Salomėjos Nėries eilėraščius, Maironio ir Liutauro Degėsio eilėraščių. Su Justina kartu buvo rengiama viktorina „Pažinkime pasaulį „Šviesoje““, kuriai kasdien sugalvodavome po kelis tinkamus mūsų Centro lankytojams klausimus. Taipogi su Justina kasdien aptariame jos skaitomas knygas ir jos žiūrimą LRT laidą „Įdomiosios pamokos“.

Paskui vyksta užsiėmimas Danieliui. Su juo tęsiame dainavimo technikos (kvėpavimo, artikuliacijos) darbus, kuriuos kasdien darydavome Centre. Bendravimas nuotoliniu būdu mudviem atskleidė nuostabią galimybę pažinti klasikinę operą. Per keturias savaites Danielius išsamiai susipažino su svarbiausiomis pasaulio operomis – tai Žoržo Bizet „Karmen“, Džiuzepės Verdi „Traviata“ ir „Aida“, taip pat su lietuviškomis – „Birutė“ ir „Pilėnai“. Šią savaitę (kai rašau šį tekstą) ruošiamės kartu studijuoti rusų poeto Aleksandro Puškino ir kompozitoriaus Piotro Čaikovskio operą „Eugenijus Oneginas“. Kartu aptariame operų siužetus, muziką, aš jam papasakoju apie kompozitorius ir operų sukūrimo aplinkybes. Studijuojame ir M. K. Čiurlionio dailę, muziką, gyvenimą. Turime svajonę rudenį kartu su muziką mylinčiais mūsų Centro lankytojais pasisvečiuoti Mikalojaus Konstantino Čiurlionio namuose Vilniuje, A. Savičiaus gatvėje, kuriems vadovauja M. K. Čiurlionio proanūkis pianistas Rokas Zubovas. Danielius paprašė užsiėmimus praturtinti ir pokalbiais apie šiuolaikinius popdainininkus. Pirmasis pokalbis vyks apie šiuo metu patį garsiausią britų roko dainininką Edą Sheeraną. Šiai diskusijai ruošiamės abu. Aš Danieliui mesendžeriu prisiunčiau medžiagos apie šį britų dainininką lietuvių kalba, pati skaitau straipsnius apie šią roko žvaigždę anglų kalba. Danielius kasdien dainuoja Vytauto Kernagio, Andriaus Mamontovo, Jazzu, Marijono Mikutavičiaus ir kitas dainas. Esu tikra, kad tokio pobūdžio nuotolinis darbas labai praplės Danieliaus akiratį ir liks puikus prisiminimas apie netikėtai atrastus puikius nuotolinio

darbo modelius.

Po Danieliaus vyksta užsiėmimai Aurelijui – tomis dienomis, kai jis nebūna dėl dializės ligoninėje. Su Aurelijumi diskutuojame apie jam patinkančias lietuviškas pop, folkloro grupes ir solistus, t. y. apie grupes „Žemaitukai“, „Jonis“, apie Žilviną Žvagulį, Ireną Starošaitę ir kitus.

Su Ernesta, Lina ir Birute skaitome Justino Marcinkevičiaus, Salomėjos Nėries, Pauliaus Širvio, Martyno Vainilaičio eilėraščius, kalbamės apie muziką, poeziją, radijo ir TV laidas. Dauguma lankytojų mėgsta klausytis „Marijos radijo“, pasidaliname, ką jie įdomaus girdėjo. Šeštos grupės lankytojas Artiomus nepaprastai pradžiugo ir susijaudino, kai jam paskambinau ir pasveikinau su Šv. Velykomis. Dalia Keperšaitė kiekvienam užsiėmimui sukuria bent po kelis naujus eilėraščius, raiškiai kartu skaitome Bernardo Brazdžionio eiles. Su Jūrate Lesnikauskaite kasdien aptariame jos kasdienybės aktualijas, daug kalbame apie šeimoje esančius jos sesučių vaikus, vertybes, kalbėjome apie Kryžiaus Kelio ir Prisikėlimo prasmę. Apie Velykų tradicijas Lietuvoje – tiek šeimose, tiek neįgaliųjų centruose diskutavome su visais lankytojais.

Perėjus prie kitokio darbo pobūdžio nesitikėjau, kad tai netrukus taps įprasta, patogu, smagu ir įdomu. Man pačiai ruošimasis užsiėmimams suteikia daug malonumo. Prisiminti žinomą muzikinę ar poetinę medžiagą – smagu ir prasminga, o įkvėpti ją domėtis ir Centro lankytojus suteikia man tikro profesinio džiaugsmo. Nuotolinio darbo pradžioje gana daug bendravome su kitais specialistais. Ir dabar dažnai diskutuojame, kuriame, planuojame kartu, pasitariame ir pasidaliname savo patirtimi, džiaugsmais bei rūpesčiais. Man patinka individualūs pokalbiai tiek su kolegomis specialistais, tiek su socialiniais darbuotojais. Tenka tik džiaugtis, kad mums visiems pavyksta gražiai bendradarbiauti, draugiškai dirbti ir kurti.

Man didžiausias profesinis laimėjimas yra Centro lankytojų nuolatinis troškimas sužinoti naujų, įdomių dalykų apie muziką. Žavi jų smalsumas, nuoširdumas, draugiškumas, stropumas ir svarbiausia – dėkingumas. Šiltai ir jautriai išreiškiamas dėkingumas už gautas žinias yra retas reiškinys šiuolaikinėje visuomenėje, o mūsų Centro lankytojai visada mandagiai padėkoja už ugdymo specialisto pastangas ir stropiai vykdo užduotis.

Planuojame taip gražiai, produktyviai dirbti ir toliau. Nuotolinis darbas negali prilygti tiesioginiam lankytojo ir studijos vadovo kontaktui Centre, tačiau tikrai galime įžvelgti šviesių jo aspektų. Taip bendraujant atsiranda ypatingas ryšys, kolegiškumas ir svarbiausia – vieni kitų palaikymas.

KERAMIKOS STUDIJA

Astė Masiukaitė

Keramikos studija labai nori Jums visiems nusišypsoti ir paspausti ranką, deja, tik nuotoliniu būdu. Yra dar ir daugiau nepasiekiamų dalykų. Vienas jų, tai dirbti su moliu, kuris guli toli nuo visų mūsų namų, „Šviesoje“, įprastoje vietoje ir...laukia. Laukia, kuomet bus gerai išminkytas ir įgaus įvairias formas, faktūras, o gaminiai bus išdegti, glazūruoti ir dar kartą išdegti. Aš tikrai pasiilgau šio darbo, o kaip Jūs, studijos lankytojai? Žinau, kad dauguma nenuobodžiaujat. Ir aš taip pat, bet juk molis yra molis. Ar ne? Deja, darbo pobūdis pasikeitė ir galutinis „produktas“, taip pat. Peržvelgdama ir vertindama visų studijos lankytojų darbo rezultatus, galėjau daugiau laiko skirti pamąstymams apie ugdymo galimybes, naudotinas metodikas ir darbo priemones. Galvojau apie kiekvieną asmeniškai, ką galėčiau naujo ir įdomaus jam pasiūlyti, atnaujinus veiklą po karantino. To pasekoje, pradėjau kurti metodinę vaizdinę medžiagą, galėsiančią padėti tobulinti jau turimus įgūdžius, atsižvelgiant į kiekvieno lankytojo gebėjimus ir poreikius. Jau didesnę dalį medžiagos paruošiau. Tikiuosi, nepritrūksiu tam reikalingų darbo priemonių, turimų namuose. Tad prieš pradėdant ją naudoti praktiškai, teliks tik laminuoti. Jau pagaminau ir nemažai naujų spaudų faktūroms. Juos liečiau iš gipso, pjausčiau ir raižiau. Namų sandėliuke, laimei, radau nemažą maišelį statybinio gipso, jį išsijojau ir dabar jau galiu lieti net ir smulkias detales. Šį darbą žadu tęsti ir toliau.

Iš tiesų, man labai rūpi, kokie darbai pakeitė mūsų centro lankytojų įprastinę veiklą, todėl, manau, tai įdomu ir visiems. Pavyzdžiui, ką veikia Keramikos studijos meistru tituluojamas Povilas? Jo atsakymas buvo trumpas – siuvinėju. Na ir šiaip, jam viskas gerai. Velykų rytą valgė rudus margučius, o kasdien, rytais valgo košę, kurią pats ir pasigamina. Turi apsauginę kaukę, tai trumpam išeina ir grynu oru pakvėpiuoti. Žodžiu, gyvena sveikuoliškai, o visiems mums linki taip pat „trumpai drūtai – nesusirgti. Labai džiaugiuosi, kad keramikos studijoje jau buvome įpratę piešti dekorą pavyzdžius, daryti eskizus ir projektinius darbus. Tad šiuo karantino metu Povilas, kaip jis sako, taip pat piešia ir lėkštes. Tikiuosi, kad ir Aurelijus nepamiršta šios veiklos, ir Dalytė... Esame sutarę „susitinkti“ ir virtualiose parodose, o ten

matyti eksponatai taip pat teikia naujas kūrybines idėjas. Pokalbiai su Povilu džiugina ir stiprina, nes akivaizdu, jog kūrybingas žmogus visose situacijos gyvena pilnavertiškai. GI, su kolegomis galvojame ir apie planuotas parodas. Su Jūrate Vėlutiene ruošiamė medžiagą būsimos parodos „Archeologija“ pristatymui. Jei karantino laikas užsitęstų, žadu pradėti piešti ir šai parodai skirtus standus. Turime dar ne vieną kūrybinį sumanymą, bet gal apie tai jau kitą kartą...

Tad būkime sveiki, kūrybingi ir arti vieni kitų...

Centro Keramikos studijoje dirbame su molio mase. Trumpai sakant, molis – mūsų darbinė medžiaga. Ji gerai pažįstama visiems. Jos galima išsikasti ar tiesiog pamatyti molingos dirvos paviršiuje. Rausvos, gelsvos arba žalsvos spalvos – priklauso nuo jame esančių cheminių elementų. O porcelianas mums tapatinasi su ypatingai subtiliais, netgi trapiais gaminiais. Ir tikrai, lyginant porceliano šukę su molinio gaminio šuke, sunku patikėti, jog abiejų rūšių pavyzdžiai pagaminti iš beveik tų pačių medžiagų, tik pagal skirtingus receptus. Štai su Dalia ir nusprendėme į tai pasigilinti.

PORCELIANAS

Dalia Keperšaitė

Labai karšta

Glazūruota keramika ši.

Jis kietesnis, skaidresnis,

Plonasluoksnis, stambesnis netgi,

Būna kietas ir minkštas,

Net ir atmainos randasi jo.

Seladonas žalsvasis ankstyvas

Įvairiausių glazūros atspalvių.

Buityje ir net technikoje vis

Dažniau kietas naudojamas,

O jo žaliavos, veiklai paskirtos,

Kaolinas, kvarcas, feldšpatas.

O į minkštąjį porcelianą

Daugiau pridedama dar ir molių.

Ugnyje atsparių ir spalvų visokių...

Dabar jo minkštojo gaminiai

Temperatūroje toje (1200 °C)

Antrąkart perdegami.

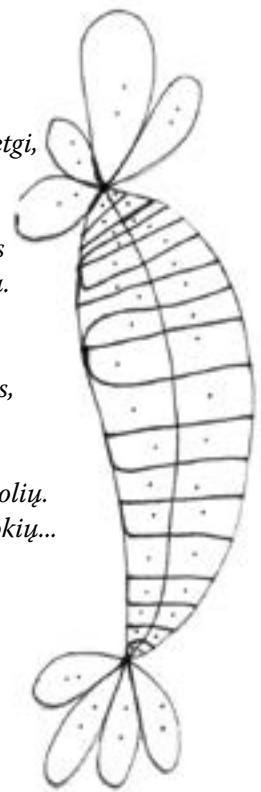
O iš minkštojo porceliano

Daromi dažniausiai

Net buitiniai indai,

Net dailieji dirbiniai

Visi gražiausi!

EQUASS DOKUMENTŲ ATMINTINĖS RENGIMAS NUOTOLINIU BŪDU

Viktorija Pilibaitienė

„Labiausiai pasiilgau piešimo, skaityti knygas, noriu grįžti į Centrą. Man Centras – kaip antri namai...“

Karantinas tęsiasi, saugiai būname namuose ir vieni su kitais bendraujame telefonu. Tikiu, kad temų pokalbiams tikrai netrūksta. O aš šiuo metu nusprendžiau išsiaiškinti, ar dar prisimename, apie ką diskutuodavome Socialinio dalyvavimo dirbtuvių metu. Vieną jaukią pavasarišką popietę paskambinau Valdemarui, Justina M., Miglei, Danieliui. Kalbėjomes apie daug ką ir puikiai padirbėjome rengdami EQUASS dokumentų atmintinę.

Primenu, kad Socialinio dalyvavimo dirbtuvėse pradėjome rengti Atmintinę, kurioje dienos centro „Šviesa“ lankytojų aktualių EQUASS sistemos dokumentų nuostatos būtų perteikiamos pasitelkus piktogramas, piešinius, nuotraukas, o vaizdinę medžiagą lydėtų lankytojų komentarai.

EQUASS kokybės sistemos tikslas – didinti Lietuvos socialinių paslaugų kokybę. Pateikiu keletą pokalbio metu kilusių minčių aptariant du dokumentus.

DIENOS CENTRO „ŠVIESA“ ETIKOS KODEKSAS

Darbuotojų elgesys su lankytojais:

—1. Pripažįsta kiekvieno lankytojo teisę būti savitam ir skirtingam, nesivadovauja išankstinėmis nuostatomis.

Išankstinė nuomonė gali būti visokia, bet svarbu, kad darbuotojas nesivadovautų ja. Visi turi būti lygus. Yra skirtingų atvejų, bet geriau, kad nebūtų tų nuostatų. Man atrodo, kad visi darbuotojai turi pripažinti, kad kiekvienas lankytojas yra kitoks.

—2. Puoselėja geranoriškumą, lygiateisiškumą, mandagumą.

Būna visko. Labai sudėtinga kartais ir pačiam lankytojui, ir darbuotojui. Kas yra namie, tas yra namie. Kai esi centre, neturi parodyti blogos nuotaikos. Mokomės atskirti, kad namai yra namai, o centras yra centras. Lygiateisiškumas svarbu, nes jeigu darbuotojas sakys: „Aš esu aukščiausias ir tu turi klausyti manęs“, tai sudarys tokią slogią erdvę, nes tam darbuotojui nerūpės, ką tu galvoji,

kokios tavo mintys. Manau, turime būti lygus: tiek tu darbuotoją gerbi, tiek tave darbuotojas. Kai lankytojas ateina iš ryto ir pasisveikina, tai darbuotojas irgi turi mandagiai pasisveikinti ir pasakyti: „Na, prašom nusirengti ir ateiti pas mus pabendrauti“.

—3. Siekia, kad būtų užtikrinta kiekvieno lankytojo teisė į orų savo emocinių, fizinių, socialinių poreikių patenkinimą.

Tai svarbu ir pačiam darbuotojui: bus labai gerai, jei jis kažko pasieks dėl lankytojo. Lankytojui svarbu nebijoti pasakyti. Svarbu, kad darbuotojas suprastų teisingai, nepagalvotų atvirkščiai. Reikia aiškiai suformuluoti sakinį. Sunku, kai aiškiai pasakai, o žmogus nesupranta ir tu lieki kaltas. Tai būna skaudžiausia. Vienas suprato, kitas nesuprato... Kad tik nebūtų ginčų. Tada nesinori bendrauti. Reikia aiškiai pasakyti. Sudėtingas klausimas... Aš galvoju, kad darbuotojas turi žiūrėti, kad viskas būtų gerai, ir tą darbą gerai atlikti.

—4. Teikia pirmenybę lankytojų interesams.

Nežinau, ar čia visada gali taip būti. Kartais

su lankytoju gali nesutikti, kartais su darbuotojo nuomone gali nesutikti. Svarbu, kad būtų lygybė. Kad bendrautume ir suprastume vieni kitus. Kai darbuotojas kažko paklausia lankytojo, tai tas darbuotojas, jei turi dar klausimų, turi paklausti, kol lankytojas atsakys, o tada gali toliau klausinėti.

5. Organizuoja naujas veiklas atsižvelgdami į besikeičiančius lankytojų poreikius.

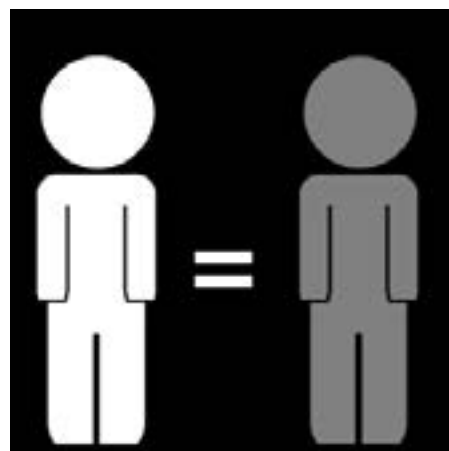
Čia turbūt reikėtų žinoti, ar nori ar ne. Su tais norais: vieną dieną nori, kitą ne. Tada darbuotojui gal tikrai sunku tave perrašyti kitur. Tų veiklų toks didelis pasirinkimas – tik žinok, ką nori veikti. Kartais pats susipainioji, kur norėtum. Gerai būtų. To reikia, kad vienai veiklai atsibodus, lankytojas galėtų rinktis kitą.

6. Išlaiko konfidencialumą.

Šitas dalykas pats pirmas mano sąraše. Tu žmogaus paklausi kažko, tau atsako, o tu negali pasakoti kitiems, nes tai asmeniška. Tarkim: „Kaip namuose laikaisi? Ar sudėtinga jums su mama?“. Turi žinoti, kad išlaikys paslaptį, kai tu pasipasakoji esant sunkumams. Jei kažkas turi paslapčių, tai lankytojas ar darbuotojas negali jų išduoti, o turi laikyti savyje. Jei kitas prašo išduoti paslaptį – negalima to daryti. Jei išduosi ją, visi sužinos.

7. Skatina asmens savarankiškumą.

Tai būtina, nes jei esi Centre, tai, kiek įmanoma, turi būti savarankiškas. Mes, lankytojai, esame suaugę, o jei matysime, kad už mus padaro, tai gal ir nebenorėsime patys to daryti. Jeigu kažkas nepavyksta, prašome pagalbos. Bet šiaip viską darome savarankiškai.

Teisė būti savitam ir skirtingam

Teisė pasirinkti mėgstamą veiklą

Teisė į savo stiprybes
Akcentuojama (ne) Galia

— Teisė būti savitam ir skirtingam

DIENOS CENTRO „ŠVIESA“ TEISIŲ CHARTIJA, atspindinti pagrindines lankytojų teises

— 1. Teisė būti savitam ir skirtingam

Vieniems kitus svarbu gerbti, svarbu nesipykti ir gerai sutarti.

Mes visi esame skirtingi, tad man atrodo, kad kiekvienas žmogus gali būti toks, koks jis yra.

— 2. Teisė į orų savo emocinių, fizinių, socialinių poreikių patenkinimą

Tuos, kurie patys kažko negali, reikia lydėti, padėti jiems. Pavyzdžiui, reikia vežti tuos, kas vežimėlyje. Tai daryti turime gražiai, kultūringai. Kartais ir aš padedu darbuotojams. Papraso ir padedu.

— 3. Teisė į saviraišką

Man tai svarbu, nes taip daug išmokstu ir sužinau. Man patinka dalyvauti visose veiklose. Turiu daug energijos, o iš jos – ir įkvėpimo. Kartais būna sunku, ypač ryte. Tai visuomet, kai ateinu į Centrą, išgeriu kavos – tada atsiranda energijos ir kyla įkvėpimas.

— 4. Teisė dalyvauti kultūriniam gyvenime

Man labiausiai patinka išvykos, vaidinti su draugėm patinka.

Noriu parodyti žmonėms, ką galiu padaryti, ką moku. Noriu pasidalinti. Pavyzdžiui, kai išmokstu eilėraščių. Patinka muzika, jos mokausi, o tada noriu parodyti kitiems rezultatą.

— 5. Teisė sportuoti

Reikia eiti sportuoti ir svorį mesti.

Sportuoti gerai dėl figūros, dėl sveikatos ir kad būtų forma graži.

Man patinka kamuoliukus mėtyti, badmintoną žaisti, dar su sporto trenere einame pasivaikščioti, į kavines.

— 6. Teisė pasirinkti mėgstamą veiklą

Pasirenku darbuotojui padedant, nukreipia mane, kur eiti.

— 7. Teisė į medicinos pagalbą

Galiu nueit ir paprašyti vaistų, kai kažką skauda.

— 8. Teisė saugiai atvykti į Centrą

Yra žmonių, kurie patys ateina. Kiti važiuoja – juos vairuotojas turi saugiai atvežti, be jokių avarijų.

— 9. Teisė tobulinti savo gebėjimus

Manau, kad kiekvieną dieną turiu mokytis, mokytis, kad išimčiau ir taip galėčiau tobulėti, pavyzdžiui, skaitydama eilėraščius.

— 10. Teisė gauti reikalingą informaciją suprantamiausiu būdu

Jeigu darbuotojas pasako informaciją, o lankytojas nesupranta, tada turi perklausti arba, jei neaiškiai kalba, lankytojas gali parašyti ant lapelio. O jeigu nemoka rašyti, gali nupiešti ant lapo, ką nori pasakyti. O jei piešti neišeina, darbuotojas kažkaip kitaip turi suprasti lankytoją.

— 11. Teisė į savo stiprybes.

Akcentuojama (ne)Galia

Tas darbuotojas turbūt jaučia. Jei lankytojas sako: „Aš negaliu“, tai darbuotojas atsako: „Tu viską gali, tik reikia drąsos“.

O jeigu lankytojas nekalba, tai reikia priėti prie jo, priglausti ir sakyti: „Viskas gerai, tu viską gali padaryti“. Lankytojas gali išgirsti tai ir pradėti daryti.

12. Teisė į konfidencialumą

Jaučiuosi saugiai, kad turiu tą teisę.

13. Teisė į pagarbų elgesį, atsispindintį Centro Etikos kodekse

Jeigu darbuotojai šnekasi tarpusavyje, o lankytojas kažko nori paklausti, jis turi palaukti, kol darbuotojai pabaigs kalbėti, nepertraukinėti. O jeigu ateina darbuotojas ir nori kažko manęs paklausti, o aš bendrauju su savo drauge, tai jis turi palaukti, kol aš pabaigsiu pasakyti, o tada jau klausti.

— Teisė saugiai atvykti į centrą

— Teisė sportuoti

— Teisė į pagarbų elgesį, atsispindintį centro Etikos kodekse

— Teisė tobulinti savo gebėjimus

— Teisė gauti reikalingą informaciją suprantamiausiu būdu

SVEIKINAME JUBILIATUS!

Inga Damažekaitė

***Inesos jubiliejus, gegužės 5 dieną,
atšventusių savo 40-metį
VI gr. lankytoja***

Visuomet labai laukiu savo gimtadienio. Jau nuo ankstyvo pavasario pradedu jo laukti ir apie jį kalbėti. Tą dieną jaučiuosi ypatingai, nes tai MANO – Inesos gimtadienis. Šiais metais mano gimtadienis ypatingas – jubiliejinis ir dar karantininis. Šiek tiek liūdna, kad negalėjau jo švęsti kartu su savo draugais Centre, mat dabar siaučia toks baisus virusas, tad reikia likti namuose. Gimtadienį švenčiau su savo šeima. Buvo balius. Gavau dovanų.

Man patinka švęsti gimtadienius: būna daug saldumynų, sveikinimų, dovanų ir... tortas. Žinau, kad būtinai turi būti tortas su žvakutėmis, nes taip sako mama, Roma ir Inga.

Po gimtadienio pradėjau laukti vasaros, nes tada prasideda atostogos, o tai reiškia, kad keliausiu su tėvais, važiuosiu į Palangą, braidysiu po jūrą, eisiu į kavines, klausysiuos taip mano mėgstamos lietuviškos estradinės muzikos.

Linkiu visiems būti sveikiems ir nuvažiuoti prie jūros.

***Egidijaus jubiliejus, kovo 24 dieną,
atšventusių savo 40-metį
VI gr. lankytojas***

Gerai jaučiuosi per savo gimtadienius. Visai nesvarbu, ar jie eiliniai, ar jubiliejiniai. Tai tiesiog mano diena, mano šventė. Jei manęs kas paklaustų, kada tavo gimtadienis?, tai tikrai nepasakyčiau, nes man tie skaičiai – nesuprantamas dalykas, tiesiog kosmosas. Bet mano mama, sesė žino, kada yra TA diena. Jos – mano ypatingos moterys, manimi rūpinasi, palepina. Kai gaunu daug dovanų ir pamatau tortą, tai patikėkite – žinau, kad atėjo mano šventė.

Man taip pat labai patinka šventės, kurias švenčiame su visa šeima. Tai toks laikas, kuomet būna šalta, balta, o kartais nei šalta, nei balta, bet tuo laiku namuose nepaprastai skaniai kvepia... Ir visi aplink gauna dovanų... Hmmm, tai čia diena, kai visų gimtadienis? Ne, čia Kalėdos ir Naujieji metai!

Yra daug dalykų, kurie man suteikia džiaugsmo. Džiaugiuosi skaniu maistu – juo mėgaujuosi, kai man būna skanu, skanu; džiugina piešiantys ir spalvinantys flomasteriai – man svarbu turėti jų laaabai daug, nes tuomet spalvinu, spalvinu ir rodau mamai; džiaugiuosi, kai pamatau statybas; džiugina, kad kartu su mama galiu keliauti. Daug dalykų mane džiugina, stebina.

*Man sako, kad aš primenu katiną, kuris vaikšto vienas ir daro tai, ką nori, kada nori ir kaip nori...
Taigi linkiu būti laisviems ir sveikiems.*

JUODKRANTĖS LOBIS

Jūratė Vėlutiėnė

Jau pusantro mėnesio gyvename karantino sąlygomis, drausmingai sėdime namuose. O už lango – apsipylęs žiedais pavasaris. Atšilo, taip ir vilioja į gamtą. Bet negalima. Belieka grožėtis ja iš tolo: per televizorių, kompiuterį, per langą... Arba pasvajoti apie vis tiek kada nors ateisiančias atostogas: kaimą, mišką, jūrą.

Gražus mūsų pajūris. O ten ir nedidelis kurortinis miestelis – Juodkrantė.

Prisidedu prie Keramikos studijos, rinkdama medžiagą būsimam renginiui „Archeologija“. Ne šiaip sau užsiminiau apie Juodkrantę. Ji garsi ne tik savo mirusiomis kopomis, bet ir lobiu. Tad apie Juodkrantės lobį.

Kadaise Juodkrantė buvo mažas žvejų kaimelis, kaip ir visa Kuršių nerija 19 amžiuje, priklausęs Prūsijai. Kuršių mariose gilinant laivybos farvaterį (kelių laivams), ties Juodkrante buvo rasta nemažai gintaro žaliavos. Pasklido gandai apie didžiulius gintaro išteklius Kuršių marių dugne. 1857 m. garsūs to meto Klaipėdos pirkliai V. Santienas ir M. Becheris įkūrė firmą „Santien and Becher“ ir Juodkrantėje ėmė kasinėti marių dugną. Smėlio masė iš dugno žemkasėmis buvo iškeliami ir pilama į mažus laivelius su sijotuvais. Smėlį išsijodavo atgal į marias, o sijotuvuose likdavo medis, durpių gniutulai ir gintaras. Per metus taip buvo randama apie 70 tonų gintaro.

Svarbiausia, kad su gintaro žaliava buvo iškasama ir kadaise žmogaus rankų apdirbtų gintaro gabaliukų. Deja, ilgą laiką niekas nesuprato

milžiniškos šių radinių archeologinės bei mokslinės vertės. Iš pradžių šiuos priešistorinius dirbinius darbininkai parduodavo ar tiesiog dovanodavo kaip keistenybes į Juodkrantę atvykusiems lankytojams. Žinoma, kad ypač vertinga kolekcija, kurioje buvo reta gintarinė žmogaus figūrėlė, buvo parduota į Niujorką, o kolekcijos likimas šiandien nežinomas.

1860 m. į firmą atėjo dirbti geologas ekspertas R. Klebsas. Jis suprato neįkainojamą šių radinių vertę, tad buvo uždrausta prekyba moksliai vertingais gintaro pavyzdžiais. Darbininkai, pagauti vagiant gintarą, buvo baudžiami.

1860–1861 m. buvo surinkta garsioji R. Klebso kolekcija, kurią sudarė gintaro žaliava ir 434 gintaro dirbiniai, pagaminti 3-iaje tūkstantmetyje prieš mūsų erą. Šalia to meto sagų, karolių ir kitų dirbinių buvo rasti svarbiausi ir seniausi Lietuvoje neolito plastinio meno kūriniai – gintarinės žmonių ir gyvulių figūrėlės. Jose buvo išgręžtos skylutės, figūrėlės nešiotos kaip amuletai. Savo lobį R. Klebsas aprašė knygoje „Akmens amžiaus gintaro papuošalai“ (1882). Be gintarinių dirbinių, tame lobyje buvo ir daug to laikotarpio akmeninių darbo įrankių. Juodkrantės lobis buvo eksponuojamas Karaliaučiuje. Antrojo pasaulinio karo metu šis lobis dingo kartu su Gintaro kambariu bei kitais eksponatais.

Atkurta Juodkrantės lobyje kolekcija dabar yra Gintaro muziejuje Nidoje (atkurta restauratorės B. Kunkulienės pagal išlikusius piešinius). Jei kada būsite Nidoje, galima aplankyti šią vertingą ekspoziciją.

KAIP MES BENDRAUJAME KARANTINO METU

Viktorija Pilibaitienė
Ieva Indrišiūnaitė

Rašau praėjus keturioms savaitėms nuo karantino pradžios. Atėjo tikras pavasaris. Mano langai į šiaurę, tad matau tik saulės atspindžius ant stogų. Sėdėdama prie kompiuterio daug kartų žvelgiau pro langą ir prisiminiau jus, 4 grupės lankytojai. Su kai kuriais bendravau dažniau, apie kitus papasakodavo tėvai, artimieji, globėjai. Be galo įdomus šis laikas, suteikęs galimybę geriau vieniems kitus pažinti.

Čia sudėjau keletą fragmentų iš kasdienių mūsų pokalbių.

Iš Aleksandro mamos išgirdau įvairiausių gerų patarimų, kaip gyventi per karantiną. Įsiminė papasakotas receptas, kaip pasigaminti mėsos konservų. Nežinojau, kad ji kažkada eidavo į ilgus žygius ir gyvendavo gamtoje, tad maisto konservavimo gudrybes išmano puikiai. Girdėdavau fone Aleksandro balsą. Mama sakė, kad jis labai noriai žiūri sporto kanalus, o ryte bando pats pasidaryti kavos.

Sergejus pokalbio metu visuomet paklausdavo, kaip mano sveikata. Ilgėjosi draugų, ypač Andrejaus. Sakė, kad džiaugiasi, jog jam paskambina Leokadija ir Aldona. Karantino metu laiką leido ir sode, kur tėvams padėjo sodinti ir laistyti.

Julijos mama pasakodavo, kaip dukra dienas leidžia su močiute. Savaitę prieš Velykas mama atostogavo, tai dažnai eidavo pasivaikščioti su Julija. Aptardavome karantino naujienas, rūpesčius.

Jūratė pokalbį pradėdavo klausimu: „Pasakyk man, kodėl vėl pratešė virusą?“ Labai norėjo kuo greičiau sugrįžti į darbą ir sakė, kad vasarą jau tikrai nebeis atostogų, nes dabar tiek prisiušėjo. Kalbėjomės apie svajones asmeniniam planui. Tai visuomet pakeldavo nuotaiką ir padėdavo išbūti pabodusią kasdienybę.

Andrejus papasakodavo, su kuo bendrauja telefonu, – Leokadija, Laima, Jūrate Vėlutiene.

Klausė, kaip laikosi Sergejus, Zigmąs, sakė, kad labai jų pasiilgo. Namie veiklos netrūksta – knygelės, spalvinimas, kalendoriaus sekimas – tik į Centrą jau labai norisi.

Su Jurgitos mama kaskart aptardavome valdžios žingsnius dėl viruso suvaldymo, karantino. Išgirdavau įdomių, negirdėtų naujienų, kas laukia mūsų visų, kokie ateina laikai. Vėliau aptardavome, kaip reikės gyventi toliau. Fone girdėdavau su niekuo nesumaišomą skardų Jurgitos juoką. Mama pasiūlydavo Jurgitai pakalbėti su manimi, tačiau jos atsakymas būdavo: „Nea“.

Justina karantino laiką leido sodyboje Ignalinoje. Kalbėdama su ja supratau, kad daug fotografuoja, sėdi prie kompiuterio, skaito, karmo žurnalus. Justinos mama pasakojo, kad laiką leidžia labai aktyviai ir džiugiai: eina pasivaikščioti, užsiima meno dalykais, žiūri serialus.

Eglės mama rūpinosi mūsų darbuotojų sveikata. Jos ramus balsas, išmintingi žodžiai kaskart įkvėpdavo viltį, kad, kas bebūtų, viskas bus gerai.

Kalbėdama su Zigmo globėja sužinojau, kad Zigmąs su jos mama sąžiningai laikosi rekomendacijų vyresniems ir rizikos grupėje esantiems žmonėms ir niekur neina iš namų. O veiklos netrūksta: žurnalų turi daugybę, juos karmo, varto, žiūri televizorių. Tik vis ženklais klausia, kada galės važiuoti į Centrą.

Visi siunčiame šilčiausius linkėjimus Jolitai, Kristinai D. ir Kristinai J., Rūtai, Linai. Būkite sveikos. Greitai pasimatysime.

LANKYTOJŲ MINTYS

Karantinas mus uždarė namuose, bet jis negali mums sutrukdyti bendrauti, dalintis naujienomis, rūpesčiais ir toliau užsiimti savo mėgstama veikla. Sparnuotoji šarka pabandė aplankyti keletą lankytojų ir žvilgtelėti, kas kuo gyvena. Štai Rita namuose ir toliau rašo visiems šiltus sveikinimus gimtadienių proga, tačiau kol kas pasilieka juos sau ir laukia dienos, kada pati gimtadienininkams galės juos įteikti. O su „Šarka“ nusprendė pasidalinti savo rašiniu apie koronavirusą ir karantiną. Rita yra labai atsargi: savo rašinius pakabina ant tvoros maišelyje ir tik tyliai iš tolo šypsodamasi visiems perduoda linkėjimus ir sveikinimus.

Rita Bekintytė:

2020 metų kovo 13 dieną į Lietuvą atėjo baisi liga – koronavirusas. Šita liga galime užsikrėsti ir net numirti. Pirmiausia ja žmonės pradėjo sirgti Kinijoje, paskui ji atėjo ne tik pas mus, bet pasklido ir visame pasaulyje. Man atrodo, kad šita liga užsikrečiama nuo sergančių ir nugaišusių gyvūnų. Pasikeitė žmonių gyvenimas: neina į darbą, dirba iš namų, pasikeitė fabriklų ir gamyklų veikla, vaikai neina į darželius, mokyklas – juos turi prižiūrėti tėveliai arba seneliai, mokiniai mokosi namie. Visi turi nešioti kaukes, kad neužsikrėstų, bijo išeiti į lauką ar į parduotuvę. Aš parduotuvėje bijočiau pasiimti kokią nors prekę, kad neužsikrėščiau.

Šiais metais per Velykas bažnyčiose nebuvo žmonių. Kunigas vienas be žmonių laikė Mišias, žmonės nevažiavo nei pas gimines, nei pas savo draugus Velykų švęsti. Visi turėjo likti namuose. Daugiau nei tūkstantis Lietuvoje užsikrėtė ir kelios dešimtys mirė... Tačiau gegužę po truputį pradeda dirbti gamyklos, parduotuvės. Viską daryti reikia atsargiai. Valstybė daro viską, kad šita liga greičiau liautųsi plitusi ir kad žmonės vėl grįžtų į savo normalų gyvenimą, į savo įprastas vėžes. Ji rūpinasi, kad iš kitų šalių gautų labai gerų priemonių ir kaukių. Karantinas vis

pratęsiamas dviem savaitėms, nes baiminamasi didesnės šios ligos bangos.

Mes visi norime, kad kuo greičiau nustotų plitusi koronaviruso liga ir, duok Dieve, kad nebūtų antros jos bangos.

Inga Rukuižaitė:

Ačiū Živilei, Vincentui, Oliai, Rimutei už skambučius ir rūpestį dėl manęs ir mamos sveikatos. Aš gyvenu gerai, katinas slepiasi nuo manęs, bijo. Mudvi su mama buvome pasitikrinti dėl COVID-19 viruso, buvo labai baisu. Atsakymas neigiamas, labai džiaugiamės. Labai pasiilgau Centro darbuotojų ir lankytojų!

SAUGOK SAVE IR KITUS

III grupės komanda

COVID-19, arba daugumai žinomas kaip koronavirusas, pradėjo plisti staiga ir greitai – per kelis mėnesius visas pasaulis jau apie jį žino bei jo baiminasi. Vyriausybė, reaguodama į šią pandemiją, ėmėsi griežtų priemonių, kaip įmanoma stabdyti viruso plitimą. Šio viruso infekcija yra išmėginimas ne tik kiekvienam asmeniui, bet ir valstybei – reikia dar kartą įrodyti, kaip mokame padėti vienas kitam įveikti pavojaus sunkumus. Šį kartą privalome susitelkti ir susivienyti vienam tikslui. „Karantinas“ – šis žodis nuskambėjo galbūt grėsmingai, bet jis tam, kad išsaugotų gyvybes. Ir ginklas čia vienas – socialinė atsakomybė.

Kai pirmą kartą išgirdome apie virusą, jis klabojo kažkur toli po Kiniją. „Iki mūsų jis tikrai neatėis“, – pamanėme ne vienas. Bet... atėjo ir apvertė visų mūsų sustyguotus, sutvarkytus gyvenimus. Nuovargio akimirkų pasvajojimai, kad gerai būtų neiti į darbą, tapo baugia realybe. „Šviesą“ uždare karantinui, bet mes darbą tęsiame nuotoliniu būdu. Skambiname lankytojams, kurie liko namie su tėvais, artimaisiais ar globėjais. Mums rūpi jų būklė, nes kitokia gyvenimo rutina sukėlė nerimą ir jų širdyse.

Paskambinus mūsų grupės lankytojai Ritai, atsiliepė tėvelis, kalbėjo linksmu ir ramiu balsu, kad viskas pas juos gerai. Rita rašo sveikinimus, turi daug popieriaus, kurio parūpino sesutė, rytais geria kavą ir svajoja nuvykti į „Maksimą“;

nes mat kava ten skanesne, pajuokavo. Bet išvyką reikia atidėti. Papasakojo, kaip laikosi griežtų karantino reikalavimų, nes visi esą rizikos grupėje, tad iš namų nė kojos nekelia, o maisto giminaitis palieka prie vartų.

Danieliaus ir Valdemaro mamos pirmi mūsų skambučiai nustebino. Teko paaiškinti, kad dabar taip siūlome bendrauti nuolat ir tokiu būdu palaikyti vieni kitus, o ištikus bėdai ar prireikus pagalbos paraginome visad skambinti mums ir kartu ieškoti sprendimų. Mamos džiaugėsi, kad nenutolstam vieni nuo kitų. Danielius ir Valdemaras jaučiasi gerai, supranta padėties rimtumą ir laikosi saviizoliacijos. Danielius dirba su muzikos mokytoja (nuoto

liniu būdu), o Valdemaras sprendžia matematikos užduotis. Tėvai nuoširdžiai domėjosi, kaip sekasi mums. Visi susirūpinę dėl sveikatos ir ekonominės padėties, bet tvyro optimistiškas nusiteikimas.

Bendraudant su lankytojų tėvais bei artimaisiais akivaizdu, kad visi baiminasi ir saugosi viruso, vis plauna rankas ir vengia būti viešumoje. „Aišku namie atsibosta, nėra ką veikti, norisi išeiti į lauką dažniau, tai pat ir lankytojai pasiilgo Centro, juk taip esame pripratę į jį keliauti reguliariai“, – kalbėjo viena iš lankytojo artimųjų. Kai kurie lankytojai tiesiog nesupranta situacijos rimtumo, galvoja jog Centro nelanko dėl kitų priežasčių, todėl kalbame, ieškome situacijos sprendimo, bandome padėti visaip, kaip tik įmanoma tokiu sunkiu laikotarpiu.

Išbūti namuose karantino metu yra tikras iššūkis kiekvienam – tiek dideliame, tiek mažame. Bet, kaip sakoma, nėra to blogo, kas neišeitų į gera! Juk karantinas turi ne vien tik blogų, bet ir gerų dalykų... Leisdami tiek daug laiko namuose galime ilgai ilgai miegoti, nereikia anksti keltis, skubėti... Galime skirti daugiau laiko savo pomėgiams: kam patinka dainuoti, turi puikią progą dainuoti kiek tik širdis geidžia, kas mėgsta skaityti, gali perskaityti kalnus knygų, straipsnių, eilėraščių... Turime galimybę daug laiko praleisti su savo artimiausiais žmonėmis, pažinti vieni kitus iš naujo. Kepti kartu pyragus ir gerti

arbatą, kalbėtis ar tiesiog kartu būti... Juk tiek daug šaunių dalykų galima nuveikti ir būnant namuose! Tik reikia neliūdėti ir neprarasti geros nuotaikos! Šis sunkus laikotarpis, privertęs ne vieną suvokti gyvenimo trapumą, praeis. „Pabudę ryte susimąstykime, kokia tai privilegija – būti gyvam, mąstyti, džiaugtis ir mylėti“, – prieš daugybę šimtmečių yra rašęs Markas Aurelijus, Romos imperatorius, karvedys ir filosofas. Juk tai visiškai tinka ir šiandien.

Tikiu, kad greitai pasimatysime, kibsime į darbą, nes juk sodinukus tai reikia pasodinti!

KARTU GALIME DAUGIAU

Darja Koniuchova

„Bendravimas su kitu žmogumi – visuomet prisilietimas prie kito vidinio pasaulio. Ir po kiekvieno tokio prisilietimo mes daugiau ar mažiau, bet pasikeičiame, tampame kitokie.“ (V. Sinelnikovas).

Virusas COVID-19 ir dėl jo paskelbtas karantinas daugeliui kelia nerimą, žmonės jaučia stresą. Ne visi su stresu susitvarkome vienodai. Kaip galime sau padėti? Viena iš priemonių – bendravimas.

Telefone pasigirsta balsas. Ernesta, kaip visada nuoširdžiai džiaugdamasi, papasakoja, ką veikia, ir supranti, kad laikas tikrai nesustojo, tai ne kliūtis veikti, mokytis. „Kartoju šokį, pasibaigs karantinas ir sušoksime Motinos dienos progą“, – sako Ernesta.

Ilgai skambinu, įsivaizduoju, kaip Justė laksto po namus, skuba atsiliepti. „Klausau, aš laukiau jūsų skambučio...“ Justė varto knygas, sako turinti daug nebaigtų darbų – skaito, spalvina, vakare su šeima eina pasivaikščioti. „Kai pasibaigs karantinas, turėsiu ką atsiskaityti centre – parodysiu, kiek nuspalvinau...“ „Mama nupirko knygą su užduotėlėmis, tai va dabar dar daugiau turiu veiklos...“ „Šiandien žiūrėjau laidą „Mūsų gyvūnai“, rodė, kaip šuniukas kartojo veiksmus paskui šeimininką, pagalvojau, kad reikia jums pasakyti, kad peržiūrėtumėte. Beje, šuniukas kaip jūsų...“

Vakare įsijungiau laidą, rodė apie COVID-19 poveikį gyvūnams, apie priežiūrą šiuo rizikingu laikotarpiu. Tikrai pamokanti laida, pagalvojau – reikės padėkoti Justei, kiek daug naudingo sužinojau. Gyvenimas juda toliau, užėjau į elektroninę parduotuvę „Kekso butikas“ ir užsisakiau apsaugos priemonių šuniui, dabar jau tikrai būsime saugūs.

Skambinu... „Darja, labas, mes gerai laikomės. Padedu mamai, einame pasivaikščioti, laikomės rekomendacijų.“ Birutės nuotaika gera, sako viskas gerai, bet labai trūksta Centro, draugų, visų labai pasiilgo, džiaugiasi galėdama jiems pasikambinti, pabendrauti.

Kiek daug emocijų ir visos pozityvios, skatinančios teigiamai mąstyti, labiau saugoti save ir aplinkinius. Pasisaugokime ir būsime saugūs.

Ačiū už malonias bendravimo akimirkas, greitai vėl susiskambinsime.

TAPOME DAUG ARTIMESNI

II grupės komanda

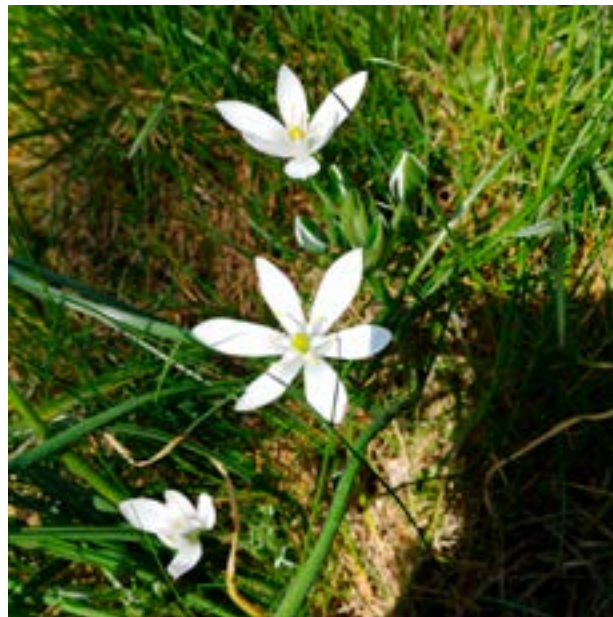
Visame pasaulyje susidariusi baisi situacija dėl koronaviruso neaplenkė ir mūsų brangios Lietuvos. Pandemijos akivaizdoje imamės priemonių, siekdami apsaugoti ne tik savo artimuosius, šeimas, bet ir visą šalį. Tai sunku, tačiau labai svarbu. Džiaugiamės žmonėmis, prisidedančiais prie kovos su plintančia liga. Bet mes taip pat galime daug! Tegul tai bus maži darbai, mažas rūpestis, bet jis labai svarbus. Jei šiandien plovėte rankas, jei nėjote be reikalo į parduotuvę ar pas kaimynę, jei pasisiuvote kaukę ir ją dėvite – ačiū Jums, nes Jūs padarėte labai daug.

O šiuo karantininiu metu visi gyvename sudėtingiau nei įprastai. Juk tai ne atostogos, kai nevaržomai galime džiaugtis bundančiu pavasariu. Savo džiaugsmu negalime pasidalinti ir susitikę su draugais, artimaisiais, negalime apsikabinti ir pasveikinti gimtadienio proga. Liūdna, bet tikrai galime rasti ir kuo pasidžiaugti. Ar kada nors visi mes tiek daug bendravome telefonu? Kalbėjome apie įvairius dalykus, Jūsų vaikystę, jaunystę, mokslus, Jūsų dabartinį gyvenimą, kasdienybę? Tikriausiai ne. Dabar tapome daug artimesni, nes turėdami daug laiko iš arčiau susipažinome su Jumis, o Jūs – su mumis. Skambutis tapo skirtas ne formaliai paklausti, kaip gyvenate, ar nieko netrūksta, o smagiam draugiškam pašnekesiui. Gera su visais pakalbėti, išgirsti, kaip emociškai sureaguoja į mūsų balsus, kaip laukiate mūsų skambučių, kaip atidžiai klausote patarimų apie higienos svarbą, kaip klausinėjate apie draugų kasdienybę. Jūs parodėte pačias gražiausias savo savybes.

Ačiū Jums!

Esame įsitikinę, kad po priverstinės pertraukos grįšime ne tik daug netekę, bet ir kažką atradę. O dabar, kantriai laukdami mūsų susitikimo, pasimėgaukime ilgais tingiais rytais, gerdami kavą lovoje ir pro langą stebėdami čiulbančius paukštelius, striksinčias voveres ir pumpurais besipuošančius medžius.

Iki greito pasimatymo „Šviesoje“!

STENKIMĖS BENDRAUTI

Leokadija Filipova

Karantino paskelbimas buvo netikėta žinia mums visiems. Kiekvienas iš mūsų šią žinią priėmė savaip. Vieni žmonės išsigando, kiti priėmė tai kaip likimo išbandymą, tretiems atsirado galimybė sustoti, atsigręžti ir apgalvoti savo gyvenimą. Svarbiausia šiuo sunkiu laikotarpiu nepulti į paniką ir atrasti dalykus, kurie jus džiugina.

Šiuolaikinio pasaulio technologijos leidžia mums bendrauti su savo draugais, artimaisiais nuotoliniu būdu. O juk gyvenant įprastu ritmu mums dažnai pritrūkdavo laiko bendrauti su artimaisiais. Beje, dabar yra gera proga ir laikas viską apgalvoti, padaryti tai, ką jau seniai ruošėmės padaryti, pvz., paskambinti vienišioms žmonėms, palaikyti juos, nes vienas skambutis gali daug ką pakeisti.

Aišku, mes nepamirštame mūsų Centro lankytojų šeimų. Nuolatos jiems skambiname, teirujamės apie jų sveikatą informuojame apie karantino sąlygas, teirujamės, ar netrūksta maisto ir kitų būtinų prekių. Taipogi bendraujame su lankytojais, kurie labai pasiūlo Centro draugų ir darbuotojų.

Ir visi laukiame to sunkaus laikotarpio pabaigos, kada galėsime dirbti, bendrauti ir džiaugtis laisvu gyvenimu.

MANO NAUJA PATIRTIS

Ramunė Storastaitė

Ne vien man, bet ir visiems tikriausiai kilo klausimas: kaip čia mes dirbsime iš namų, kai įprastai dirbome Centre bendraudami gyvai vieni su kitais. Telefonu tekdavo daugiau kalbėtis su lankytojų tėveliais, o ir tai tik kokiam reikalui iškilus.

O štai su lankytojais bendrauti telefonu – nauja patirtis ir nemenkas iššūkis. Kaip suprasti vienas kitą, kai kalba ne visada dėliojasi sklandžiai, kai nematai veido ir akių, kurios daug pasako. Bet čia į pagalbą galima pasitelkti naujas technologijas – vaizdo skambučius.

Taip bendrauti mane paragino Ruslanas, nes jis turi tokią programėlę. Kiek teigiamų emocijų kilo, kai su Ruslanu susiskambinome per „Viber“ programėlę. Visą pokalbį šypsojomės ir džiaugėmės gyvu vaizdu, vienas kitam mojom rankomis.

Linkiu visiems drąsiai išbandyti naujas technologijas, nes jos tikrai pagyvina mūsų bendravimą!

MOKOMĖS NAUJOVIŲ

Jonas Kuncevičius

Ieva Indrišiūnaitė

Karantino metu darbuotojai nepamiršta ir kūrybinės veiklos – socialinių darbuotojų padėjėjai mokosi dirbti su programa „Digital story“: kurti ir montuoti trumpą filmuką pasirinkta tema.

Išsinagrinėjome programėlę „Film Maker“. Mums padėjo Virgilijus ir Ivona. Virgilijus atsiuntė instrukciją, kaip naudotis programėle. Kai tik kildavo klausimų, tai klausdavom, ir daug. Sugalvojome temas, atsirinkome nuotraukas ir pradėjome darbą. Mūsų sukurtus darbus galite pasižiūrėti Centro feisbuko paskyroje.

Visi tikimės, kad karantinas greitai pasibaigs, ir mes vėl susitiksim.

Jūratė Urbonaitė

Per karantiną Tekstilės studija tęsia darbą, bet kitaip.

Dienos centre „Šviesa“, kaip ir daugelyje įstaigų, buvo paskelbtas karantinas. Pradėjome dirbti iš namų nuotoliniu būdu. Jau daugiau nei mėnuo gyvename karantino sąlygomis ir su lankytojais bendraujame telefonu.

Tai iššūkis visiems.

Skambinamės, rūpi, kaip lankytojai jaučiasi, ką išgyvena, kokios nuotaikos? Pabendravus paaiškėjo, kad nuotaikos geros, o būdami namie jie daug padeda savo tėvams. Justina, Ernesta, Dalia, Aurelijus ir Birutė studijos užduotis atlieka namie. Pagal galimybes jie paišo piešinius, idėjas batikos bei veltiems paveikslams. Kartu padiskutuojame apie piešinių tematiką, jų spalvinę išraišką, spalvų derinimą.

Bus labai įdomu pamatyti jų sukurtus piešinius gyvai, kai susitiksim Centre.

KĄ GALIMA VEIKTI, KAI ILGAI BŪNI NAMIE?

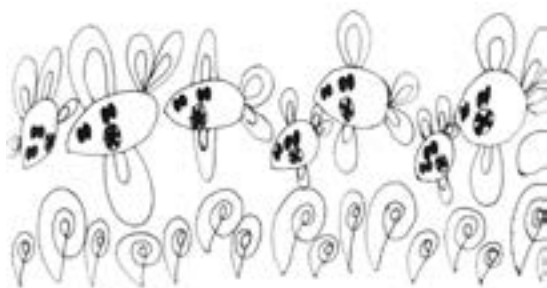
Viktorija Pilibaitienė

Ieva Indrišiūnaitė

Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad užsidaryti namuose gali būti nuobodu. Kaip išbūti be Centro?

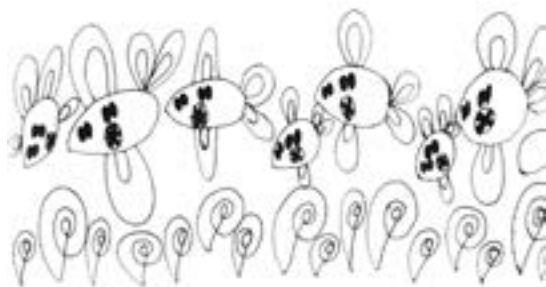
Ten draugai, kolegos, darbuotojai... Gera ir smagu, kai ryte nereikia galvoti, ką šiandien veiksiu. Atsikeliu, nusiprausiu, pavalgau pusryčius ir skubu į autobusą, kad nepavėluočiau ir vairuotojams nereikėtų manęs laukti. Arba einu pėsčiomis, džiaugdamosis pavasarėjančia gamta.

O dabar – KARANTINAS. Patariama neiti iš namų. Nebent pasivaikščioti. Iš kilo klausimas: ką galima veikti, ilgai būnant namie? Galvojome ir sugalvojome. Dalinamės mintimis. Tikimės, jog idėjos pravers ir karantinui pasibaigus.

*Mėgautis ryto kava
Mokytis užsienio kalbų
Skambinti draugams ir palaikyti vieniems kitus
Atrasti naujo patiekalo receptą
Žiūrėti filmą
Skaityti knygą
Klausytis audioknygos
Ilgai ilgai glostyti katytę
Bendrauti su šeima
Eiti pasivaikščioti į gamtą,
kur nėra žmonių
Persodinti gėlę
Žaisti loginius žaidimus
Kalbėtis su artimu žmogum
apie jo vaikystę
Iškepti pyragą
Žaisti su šuniuku
Susitvarkyti ilgai netvarkytą spintą*

*Numegzti šaliką
Paskambinti seniai
matytam giminaičiui
Daryti mankštą
Piešti
Sudėlioti dėlionę
Medituoti
Ruoštis Velykoms,
Motinos dienai ar kitai šventei
Būti su savo mintimis
Spalvinti
Išmokti eilėraščių
Žiūrėti koncerto įrašą
Išmokti naują dainą
Kalbėtis su Centro darbuotoju
Žiūrėti pro langą
Parašyti laišką
Svajoti
Užsirašyti savo svajones*

Karantinas tęsiasi... Neteko regėti tokio tuščio miesto. Pravažiuojantys tušti troleibusai vis primena, kokia ypatinga ši situacija, kaip turime saugoti vieni kitus. O likę namuose galime prisiminti ir susidėlioti, kas iš tikro yra svarbu. Kokių veiklų labiausiai trūksta? Kokio žmogaus tikrai pasiūgau? Ką norėčiau stipriai apkabinti?

Siųsdamos visiems šilčiausias mintis, linkėdamos sveikatos ir ramumos, einame kaisti vandenį žolelių arbatai. Tikimės, iki greito!

BABOS VIDOS ISTORIJS

Inga Damažekaitė

Gyvena Vilniuje du šaunūs vaikai – Ūla Veronika ir Leonas. Sesė ir brolis. Jie turi nuostabią babą Vidą. Ji babų baba, o tai reiškia, kad šiems vaikams ji yra pati mylimiausia, pati nuostabiausia ir geresnė už ją babos pasaulyje tiesiog nėra!!! Bet visi žinome, kad kiekvieno MŪSŲ baba, močiutė, senelė, kaip mes ją bevadintume, yra pati pačiausia šioje žemėje.

Atslinkus į Lietuvą baubui vardu Karūnos vyras, baba Vida susikrovė kuklių mantelę, paliko anūkus ir emigravo į Molėtų rajoną, kur apsigyveno savo namuke molinuke. Klausite, kodėl geroji baba paliko anūkus? Atsakymą tikrai VISI žinome, o kas nežino, pasakysiu: dėdės ir tetos iš vyriausybės išleido dokumentą, sakantį, kad atslinkus virusui visos babutės, diedukai, senelės ir seneliai, babytės ir bočeliai turi gyventi atskirai nuo anūkų, nevaikščioti po parduotuves, sėdėti namuose ir nekišti nosies laukan ir t. t.

Būdama viena savo sodybėlėje, baba Vida vieną, kitą dieną pasėdėjo, parymojo, pagalvojo ir sugalvo-

jo: reikėtų atidžiau pasižvalgyti, koks gi gyvenimas aplink namuką molinuką; dar reikia įkvėpti gryno oro, pasidairyti, ar pavasris į kiemą neatkeliavo, o gal šiaip akys už ko užklius ir ją nustebins. Ji nusprendė, kad viską, ką pamatys, užuos, pajaus, išgirs, nufilmuos ir nusiųs savo anūkams ir draugams.

Ir atsitiko taip, kad babai Vidai išėjus į kiemą jos žvilgsnį prikaustė kažkoks nematytas padaras. Ji jo neišsigando – priėjo arčiau ir nustebino pamačiusi mažutį baltą elnią.

Pasižiūrėkite visas babos Vidos nufilmuotas, įgarsintas istorijas. Tikimės, kad atpažinsite baltą elnią, o galbūt žinosite, iš kur jis atkeliavo į babos Vidos sodybėlę. Jei atpažinsite, parašykite, jei nepažinsite – spėkite!

Gal sulauksit dovanų...

P. S. Babos Vidos „Elnio istorijų“ kviečiame klausytis Dienos centro „Šviesa“ feisbuko paskyroje.

<https://www.facebook.com/dcsviesa/>

ŠARKA „ŠARKAI“

Onutė Grigaitė

Astė Masiukaitė

Valentinas Kazlauskas

Sveiki, „Šarkos“ ir šarkos bičiuliai, šįkart nusprendėme pakalbinti kaimynėlę ilgauodegę šarką, ne kartą matytą mūsų Centro parke. Kaip jai sekėsi šią besniegę žiemą ir kaip ji begyvena dabar, sulaukusi kiek kitokio, nei įprasta, pavasario? Išties, gamtoje naujienų daug, tad pirmiausia – iš kaimo šarkų internetu.

Blindė

Pavasaris žingsniuoja per miškus, pievas, raistus ir kaimus. Geltonais kačiukais pasipuošę pražydusi blindė. Ją lanko bitės ir minta jos žiedadulkėmis. Paupy pažydo purienos ir plukės, o pušyne – vėjalandės šilagėlės. Pasirodė jau ir grybai – liaudyje vadinami gegutės bateliais. Gervės trimituoja ir poromis šoka ant pernykščio grikių lauko. O vakar iš Afrikos grįžo kukutis.

Jis ragina visus dirbt lauko darbus, giedodamas savo giesmelę:

Petrai, Petrai, tu tu tu
Žmonės aria tu tu tu
Ir akėja tu tu tu.
Ką tik turi tu tu tu
Darže sėja tu tu tu
O tu drybsai tu tu tu...

Plukės

Tikriausiai šis tu tu tu galėtų tęstis be galo, jei kiekvienas iš mūsų bent po eilutę pridurtume!

Tad dėkojame šarkoms ir už giesmelę, ir už pavasarinės nuotaikas, ir už nuotraukas iš Dzūkijos ir ne tik.

Na, o kokios naujienos šiuo metu svarbiausios visų šarkų gyvenime?

Žinoma, nė viena šarka nesuabejos atsakydama, jog tai vestuvės. Kai kiti sparnuočiai dar tik peri, šarkų jaunikliai jau būna ūgtelėję. Tad, kuo ankstyvesnis pavasaris, tuo anksčiau šarkos pradeda krūmynuose sukti tvirtus lizdus ir juos minkštai kloti. Dažniausiai tam pasirenkami gluosniai. O šiomet, kaip manot, ar pavasaris ankstyvas?

Kitas klausimas mūsų šarkai, ką ji gali papasakoti apie gegužės mėnesį. Mūsų mieloji draugė kraipo ilgą uodegą, nes tiesiog nežino, nuo ko pradėti. Juk tai pavasario įsisiūbavimas – tų naujienų tokia gausa, kad net ant ilgiausios uodegos nepaneši. Na, bet bandykim.

Gegutės bateliai

MŪSŲ VEIKLA KITAIP

Sakoma, kad gegužės mėnuo, tai lyg atpildas už visus žiemos vargus, kad tai visų kūrybinių jėgų proveržio metas. Kiaulpienių žiedų geltonos jūros užlieja pievas, o miestus jos papuošia ryžtingai keldamos savo spindinčias džiaugsmu galveles ne tik vejose, bet ir stiebdamosi tarp šaligatvio plytelių ar iš mūrų plyšių, ten radusios žemių žiupsnelį...

Šilagėlė

Ankstyvais rytais šalnos dar taikosi pakąsti jaunus medžių ūglius ar vaismedžių žiedus, o dienos metu saulės spinduliai vis labiau primena artėjant vasarą. Gegužės mėnuo – tai švelnių ir jautrių žalsvų atspalvių mainymosi metas. Drebulė ir epušė džiugina gelsvais lipniais lapeliais, kurie tik vėliau pažaliuoja. Štai beržynai, pasidabinę margais žirginėliais, mirga lyg švelniai žalsvi vandenys, o klevai sužysta lyg milžiniškos ryškiai geltonų žiedų puokštės. Žydi ir sodai, skleisdami tokį gaivių aromatą, jog net ir mieste, jei kur netoliese auga slyvaitė ar vyšnaitė, pūstelėjus vėjeliui, jis nuvargintą miesto dvasią kilsteli link vaiskaus ir tyro gamtos veido. Jei galėtume vienu žvilgsniu aprėpti visą gegužės mėnesio žalumos ir žiedų gausybę, tikriausiai jau nieko mums daugiau tą akimirką ir nebereikėtų...

Nuostabu, kad šarkos gali pasakoti ir apie kaimą, ir miesto gyvenimą pažįsta. Ar ne? O mūsų paklaustos, ar esančios smalsios, net nustebo, juk visi puikiai žino, kaip jos mėgsta visur žvalgytis ir čiupti visa, kas blizga. Tad pasidomėjome, ką galėtų papasakoti apie žmones. O gal ir apie mūsų Centro lankytojus?

Na, štai – atsakymą gavome:

Paulius Terleckas puikiai leidžia laiką su tėvelių kaimė. Vaikas stiprus, klusnus – padeda nudirbti visus sodo ir daržo darbus.

Dalia Keperšaitė tikrai nenuobodžiauja. Šitiek darbų suspėti nuveikti reikia. Pagroti savo „Yamaha“, eilėmis palydėti visus (!) lankytojų ir darbuotojų gimtadienius, o kur dar rankdarbiai ir mezgimas.

Vaidotas Niedvaras kartu su mama labai pasiilgo Centro. Vaidotui karantinas reiškia „sugedusį autobusą“, tad kai sutaisys tą autobusą, nebus ir jokio karantino. „Na, kur šitaip ilgai sugedo...“

Danielius Tatanovas pasiilgo autobuso „Iveco“, bet į klausimą, kas labiausiai patinka karantino metu, atsakė: „tupėti namuose“.

Lauryna Mockūnaitė su tėčiu tikriausiai itin pasiilgo mūsų visų. Ji kiekvieną ankstyvą rytą prie vartų dairosi ir laukia Jakovo.

Visi kiti jaučiasi gerai. Kai kurie su kaukėmis trumpam išėina pasivaikščioti. Beveik visi sako, kad kiek prireiks, tiek ir saugosis, kol pasibaigs šis neįprastas laikotarpis...

Nuoširdžiausi linkėjimai visiems!

O mes dėkojame šarkai. Jos taip pat laukia nemažai darbų ir įsipareigojimų. Tad teskrenda sveika ir laiminga!

Raktažolė

ALEKSANDRO MAMOS RECEPTAI

Mėsos konservai

Reikės:

*1,5 kg kiaulienos
3 česnako skiltelių
Šaukštelio juodų pipirų
2 kvapiųjų pipirų
3 lauro lapelių
Šaukšto druskos*

Gaminime:

Mėsą supjaustome gabalėliais. Sudedame į puodą su visais priedais. Užpilame vandeniu, kad apsemtų. Verdame apie valandą. Sudedame į stiklainį. Tuomet stiklainį įdedame į puodą su vandeniu ir kaitiname apie porą valandų. Ištraukę stiklainį užsukame dangteliu. Konservai paruošti. Skanaus!

Bulvių virtinukai

Reikės:

*Lėkštės bulvių košės
1 kiaušinio
Saujos miltų
1/3 mažo pakelio bulvių krakmolo
Žiupsnelio druskos*

Gaminime:

Visus produktus kartu gerai sumaišome. Formuojame virtinukus. Verdame vandenyje kelias minutes. Valgome su sviestu, grietine ar spirgučiais. Skanaus!

